

SESVANDERHAVE

УСПІХ
ПРИБУТОК
НАДІЙНІСТЬ
ВПЕВНЕНІСТЬ

УСПІХ, ГАРАНТОВАНИЙ СЕЛЕКЦІЄЮ СЕСВАНДЕРХАВЕ!

ГОЛОВНИЙ ВИРОБНИК НАСІННЯ
ЦУКРОВОГО БУРЯКУ У СВІТІ

ІСТОРІЯ УСПІХУ

«СЕСВАНДЕРХАВЕ-УКРАЇНА»

Компанія **SESVANDERHAVE** (Бельгія) – головний виробник насіння цукрового буряку у світі. Завдяки найкращій генетиці буряку та створенню високопродуктивних гібридів ми вже багато років надійно посідаємо лідируючі позиції в світі, зокрема в Україні.

Назва торгової марки **SESVANDERHAVE** утворилась в результаті злиття компаній SES Europe (Бельгія) та VANDERHAVE (Нідерланди). Обидві компанії пишаються давніми та багатими традиціями: разом вони мають майже 200 років досвіду роботи з цукровим буряком.

З 2005 року **SESVANDERHAVE** є частиною групи Florimond Desprez (Франція), французької сімейної компанії, що спеціалізується на насінні. Флорімон Депре (Florimond Desprez) також має давні корні, що походять з 1830 року та тривають вже шість поколінь.

На сьогодні **SESVANDERHAVE** – це єдина компанія в світі, діяльність якої направлена тільки в сферу цукрових буряків (наукова діяльність щодо селекції та лабораторних досліджень, вирощування насіння цукро-

вого буряку, виробництво дражованого, інкрустованого, біо, та інших видів насіння). Даний факт дозволяє максимально об'єднати ресурси і передові технології, необхідні для гарантії лідерських позицій серед інших селекційних компаній.

Лідерство **SESVANDERHAVE** обумовлене багатьма чинниками, серед яких найкраща якість насіння, передова генетика, неперевершені досягнення в молекулярній біології, унікальна технологія заводської підготовки насіння, регіональна адаптованість гібридів, найвищі показники урожайності, цукристості, рентабельності та інше.

Головний офіс **SESVANDERHAVE** знаходиться в м. Тінен (Бельгія). Тінен – місто цукровиків, в якому знаходяться: науковий інститут KBIVB, цукровий завод Zudzucker, світовий селекціонер SES Europe NV, музей цукроваріння та інші. Також в м. Тінен знаходяться один з найбільших насінневих заводів світу під назвою SESVANDERHAVE та нещодавно введений у дію (вересень 2017 р.) новий Інноваційний центр SESVANDERHAVE. В даному центрі щорічно проводиться біля 80 000 дослідів та

100 000 лабораторних досліджень на стійкість генотипів цукрового буряка до різних хвороб і стресових ситуацій. Щорічно тестується більше 3500 нових гібридів цукрового буряку.

Компанія **SESVANDERHAVE** здійснює свою діяльність в усіх бурякосійних краї-

йнято рішення про будівництво сучасного насінневого заводу **SESVANDERHAVE** на території України у Київській області. Станом на сьогодні завод повноцінно працює та навіть розширює свої виробничі та складські потужності.

Також компанія **SESVANDERHAVE** є

нах світу, яких загалом більше п'ятдесяти. Україна залишається бути у числі найбільших бурякосійних країн світу і є пріоритетним ринком насіння цукрових буряків.

Твердо займаючи на ринку насіння цукрових буряків в Україні ПЕРШЕ місце, а також беручи до уваги зростання попиту на насіння цукрових буряків селекції **SESVANDERHAVE** в усьому світі і в Україні зокрема, компанією було при-

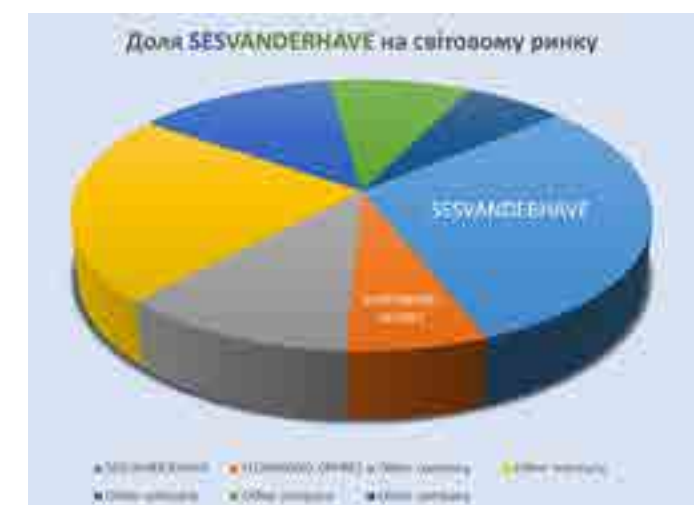
єдиною провідною селекційною компанією, яка змогла організувати та протягом останнього десятиріччя продовжує успішно вирощувати насіння (сировину) цукрових буряків в Україні з батьківського матеріалу, отриманого з Бельгії.

Все більше і більше клієнтів на світовому та українському ринку віддають перевагу насінню цукрових буряків селекції **SESVANDERHAVE**. Підтверджен-

ням слугує постійно зростаюча частка на світовому та українському ринках, яка становить більше третини та майже половину відповідно. Щороку компанія **SESVANDERHAVE** обробляє та продає більше, ніж один мільйон сімсот тисяч посівних одиниць насіння цукрових буря-

SESVANDERHAVE на території України було відкрито представництво в м. Київ «**SESVANDERHAVE International B.V.**» Дане представництво відповідальне також за діяльність компанії **SESVANDERHAVE** на території Білорусі та Молдови. Комерційну діяльність в Україні **SESVANDERHAVE**

ків. Кожна посівна одиниця містить 100 000 (сто тисяч) насінин обробленого та дражованого насіння цукрових буряків.

Задля захисту інтересів компанії

здійснює через дочірню компанію ТОВ «**SESVANDERHAVE-Україна**», яка внесена в Державний реєстр виробників насіння та має статус суб'єкта насінництва.

ПЕРЕВАГИ

НАСІННЯ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ СЕЛЕКЦІЇ SESVANDERHAVE

ПРАЦЮЮЧИ З НАСІННЯМ СЕСВАНДЕРХАВЕ
ОТРИМУЮТЬСЯ НАЙВИЩІ ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

1. МАКСИМАЛЬНА ЗОСЕРЕДЖЕНІСТЬ ТІЛЬКИ НА ГАЛУЗІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ:

Компанія **SESVANDERHAVE** – головний виробник насіння цукрового буряку в світі. На сьогоднішній день це єдина компанія в світі, діяльність якої направлена тільки в сферу цукрових буряків (наукова діяльність щодо селекції та лабораторних досліджень, вирощування насіння цукрового буряку, виробництво дражованого насіння і т.д.), що дозволяє максимально об'єднати ресурси і передові технології, необхідні для гарантії лідерських позицій серед інших селекційних компаній.

2. МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ:

Компанія **SESVANDERHAVE** – це єдина компанія в Україні, яка має в своєму активі Насінневий завод по виготовленню насіння цукрового буряку (очищення, шліфування, дражування, інкрустація, пакування та інші види робіт). Даний Насінневий завод знаходиться в Україні (Київська обл., Броварський р-н, с. Гоголів), що дає змогу клієн-

там отримати індивідуальний підхід, швидкість виконання замовлення, оперативне відвантаження готової продукції та багато інших переваг. Також в активі компанії є насінневий завод, який знаходиться в м. Тінен (Бельгія).

У зв'язку з постійно зростаючою часткою на світовому та українському ринках, що в свою чергу підтверджує якість насіння **SESVANDERHAVE**, виникла необхідність в розширенні виробничих та складських потужностей компанії **SESVANDERHAVE**. Таким чином, у 2018-2019 р. відбувається оновлення виробничого обладнання на заводі **SESVANDERHAVE**, програмного забезпечення, а також будується додаткове виробничо-складське приміщення площею 1000 м².

3. ШВИДКІСТЬ РЕАГУВАННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ КОМПАНІЇ SESVANDERHAVE:

Спеціалісти компанії **SESVANDERHAVE** швидко реагують на будь-які запити, листи, прохання та побажання клієнтів. У разі потреби присутності спеціалістів компанії **SESVanderHave** безпосередньо у господарстві, де відбувається вирощування цукрового буряку, кваліфікований персонал виїжджає протягом 24 годин в будь яку точку України. На місці надається професійна консультація, проводиться аналіз ситуації, допомога при виборі гібридів насіння цукрового буряку, надаються відповіді на всі запитання.

В зв'язку з тим, що виробничі потужності знаходяться в Україні (Київська обл., Броварський р-н, с. Гоголів), компанія **SESVANDERHAVE** в найкоротший термін має можливість доставки (у разі нехватки) насіння цукрового буряку або заміни одного гібриду на інший. Це надає значну перевагу серед інших селекційних компаній.

4. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ:

Багатоступеневий контроль якості забезпечено на всіх етапах виробництва – від отримання батьківських форм з Бельгії й до фінальної стадії виробництва продукції:

- Контроль якості батьківських форм;
- Контроль (в тому числі іноземними спеціалістами) умов вирощування гібридного насіння та насінників;
- Контроль якості насіння під час збирання урожаю насіння;
- Контроль якості попередньо очищеного насіння при отриманні на насіннєвий завод;
- На кожному окремому етапі виробництва дражованого насіння (очистка, дражування, змішування, інкрустація, пакування) якість контролюється понад п'ять разів;
- Спеціалісти лабораторії забезпечують контроль по таким показникам, як: енергія, схожість, одноростковість, вирівняність, доброякісність, чистота, вологість, якість хімічної обробки та інше.

Контроль якості на всіх етапах виробництва відбувається Контрольно-насіннєвою лабораторією заводу **SESVANDERHAVE** (Україна). Всі партії комерційної продукції паралельно перевіряються спеціалізованою лабораторією в м. Тінен (Бельгія), а також Державним центром сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції (Україна);

Контрольно-насіннєва лабораторія заводу **SESVANDERHAVE** оснащена сучасним обладнанням, а система вимірювання відповідає вимогам **ДСТУ ISO 10012:2005**. Лабораторія працює відповідно до міжнародних стандартів контролю насіння (**ISTA**) та чинних українських стандартів.

Усі процеси виробництва контролюються спеціалістами з Бельгії за допомогою сучасних технологій в режимі **on-line (24/7)**.

5. УНІКАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ДРАЖУВАННЯ НАСІННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ НОУ-ХАУ:

Особлива увага приділяється структурі оболонки, оскільки матеріал і його кількість прямо впливають на величину пористості драже. Спеціальна дражувальна пудра разом з водною дисперсією алюмінієвого комплексу, зв'язуючими речовинами та іншими компонентами, створюють унікальну масу з абсорбуючими властивостями. Завдяки цим новітнім наробкам наше драже працює як мембрана живої клітини, а саме: регулює надходження до насінини з ґрунту визначеної (необхідної) кількості води, кисню та поживних речовин. Таким чином створюється сприятливе середовище для проростання насінини, що гарантує дружні сходи.

6. ПОТЕНЦІАЛ НАСІННЯ СЕЛЕКЦІЇ **SESVANDERHAVE**:

Схожість: насіння, що вироблене **SESVANDERHAVE**, продукує дружні, рівномірні та здорові сходи;

Сила росту: насіння **SESVANDERHAVE** забезпечує енергійний розвиток рослин цукрового буряку на протязі всього вегетаційного періоду;

Форма: з насіння **SESVANDERHAVE** виростають коренеплоди цукрових буряків, форма яких дозволяє мінімізувати забрудненість ґрунтом при їх викопуванні;

Продуктивність: насіння **SESVANDERHAVE** є носієм найкращої генетики цукрового буряку;

Технологічність: цукрові буряки селекції **SESVANDERHAVE** мають високу чистоту соку та низькі втрати цукру при переробці.

Рентабельність: завдяки правильному місцю розташуванню виробничих потужностей, а саме: насіннєвий завод в м. Тінен (Бельгія) та насіннєвий завод в м. Гоголів (Україна); завдяки високій якості насіння селекції **SESVANDERHAVE** вдається запропонувати вітчизняним виробникам **найкращий показник рентабельності в галузі вирощування цукрового буряку**.

7. НАЙВИЩИЙ ПОКАЗНИК ІНВЕСТУВАНЬ В НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО СЕЛЕКЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

Компанія **SESVANDERHAVE** інвестує понад 20% свого бюджету в наукову діяльність щодо селекції та лабораторних досліджень. Це найвищий показник серед інших селекційних компаній.

Різні географічні, ґрунтові, кліматичні особливості, а також хвороби дуже суттєво впливають на гібриди. Компанія **SESVANDERHAVE** нещодавно (вересень 2017 р.) ввела в дію Інноваційний центр у м. Тінен (Бельгія), в якому можна моделювати ці фактори за декілька хвилин і пропонувати спеціальні рішення. Створення нового сорту (гібриду) зазвичай потребує до 10 років, а новітні технології, що використовуються в Інноваційному центрі, дозволяють створити більше селекційного матеріалу та отримати гібриди в 2 рази швидше.

8. ВИЗНАННЯ ЯКОСТІ НАСІННЯ (ГОТОВОГО ПРОДУКТУ) ЦУКРОВОГО БУРЯКУ:

Все більше і більше клієнтів на світовому та українському ринку віддають перевагу насінню цукрового буряку **SESVANDERHAVE**. Підтвердженням слугує постійно зростаюча частка на світовому та українському ринках, яка становить більше третини та майже половину відповідно (за даними на травень 2018 р.). Щороку компанія **SESVANDERHAVE** обробляє та продає більше, ніж **1,7 мільйони** посівних одиниць насіння цукрового буряку. Кожна посівна одиниця містить **100 000** (сто тисяч) насінин обробленого та дражованого насіння цукрового буряку.

9. ОТРИМАНО ДОЗВІЛ ПОВНОПРАВНО БРАТИ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ НАСІННЯМ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ:

31 січня 2018 р. на засіданні країн-членів учасників Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у Парижі було отримано дозвіл повноправно брати участь в міжнародній торгівлі насінням цукрових та кормових буряків. Компанія **SESVANDERHAVE** є головним ініціатором розширення участі України у Схемах сортової сертифікації ОЕСР, зокрема Схемі по насінню цукрового та кормового буряків, призначеного для міжнародної торгівлі. Продовжується плідна співпраця між компанією SESVanderHave та Міністерством аграрної політики та продовольства України, Інститутом цукрових буряків в Україні, Технічним Комітетом УААН з цукрових буряків та іншими органами та установами, які необхідні для законодавчого затвердження участі України в міжнародній торгівлі насінням цукрових та кормових буряків.

Отримання дозволу повноправно брати участь в міжнародній торгівлі насінням цукрових та кормових буряків вимагає створення лабораторій якості дражованого насіння за стандартами ISTA та наявність органу, який засвідчуватиме від-

повідність сортів посівного матеріалу та видаватиме Сертифікат ОЕСР. Компанія **SESVANDERHAVE** всіляко сприяє створенню даних лабораторій, які дадуть змогу визначати та підтверджувати якість насіння цукрових та кормових буряків згідно із міжнародними стандартами та нормами.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УСПІШНЕ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ (СИРОВИНИ) ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ В УКРАЇНІ:

Компанія **SESVANDERHAVE** – це єдина провідна селекційна компанія, яка змогла організувати та протягом останнього десятиріччя продовжує успішно вирощувати насіння (сировину) цукрових буряків в Україні з батьківського матеріалу, отриманого з Бельгії. Акцентуємо Вашу увагу на те, що насіння (сировина) цукрового буряку, вирощене в Україні має певні переваги:

- Просторова ізоляція між полями в Україні більше, ніж це вимагається міжнародними правилами та нормами;
- Відсутність перезапилення;
- Відсутність диких форм буряків;
- Регіональна адаптивність;
- Багаторазова перевірка у власній контрольно-насінневій лабораторії заводу **SESVANDERHAVE**, Державному центрі сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції (Україна), та постійна перевірка в спеціалізованій лабораторії в м. Тінен (Бельгія).

11. СПІВВІДНОШЕННЯ «ЦІНА – ЯКІСТЬ»:

Компанія SESVanderHave досягла максимального результату в співвідношенні «ціна – якість» в галузі насіння цукрового буряку. Таким чином ми змогли поєднати європейську якість, контрольовану на всіх етапах виробництва спеціалістами з Бельгії в режимі 24/7, використовуючи майже всі складові виробничого процесу від європейських виробників, з відповідною ціною головного продукту, яка є найкращою серед інших селекційних компаній, представлених в Україні.

ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ

ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна» є єдиною компанією, яка займається вирощуванням насіння цукрових буряків зарубіжної селекції в Україні, маючи вже більш ніж 10-річний досвід цієї роботи. Насінництво велося в східному Криму (до анексії його Росією) і на півдні Одеської області. Саме ці регіони визнані в Україні найбільш

сприятливими за метеорологічними умовами для перезимівлі насінників, що вирощуються прямим (безвисадковим) способом. Після відомих подій 2014 року, компанія **SESVANDERHAVE** припинила вирощування в Криму і зосередилась на вирощуванні насіння в Одеській області. Наявність в базових господарствах ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна» кваліфікованих спеціалістів, потрібної кількості сучасних машин для виконання всіх технологічних операцій, дозволяють щорічно вирощувати високоякісне насіння в необхідних для ринку об'ємах та гібридному асортименті. Освоєні тут спеціалізовані сівозміни забезпечують насінники кращими попередниками, а просторова ізоляція між різними гібридами витримується завдяки розміщенню земель господарства в чотирьох районах: Кілійському, Ренійському, Татарбунарському

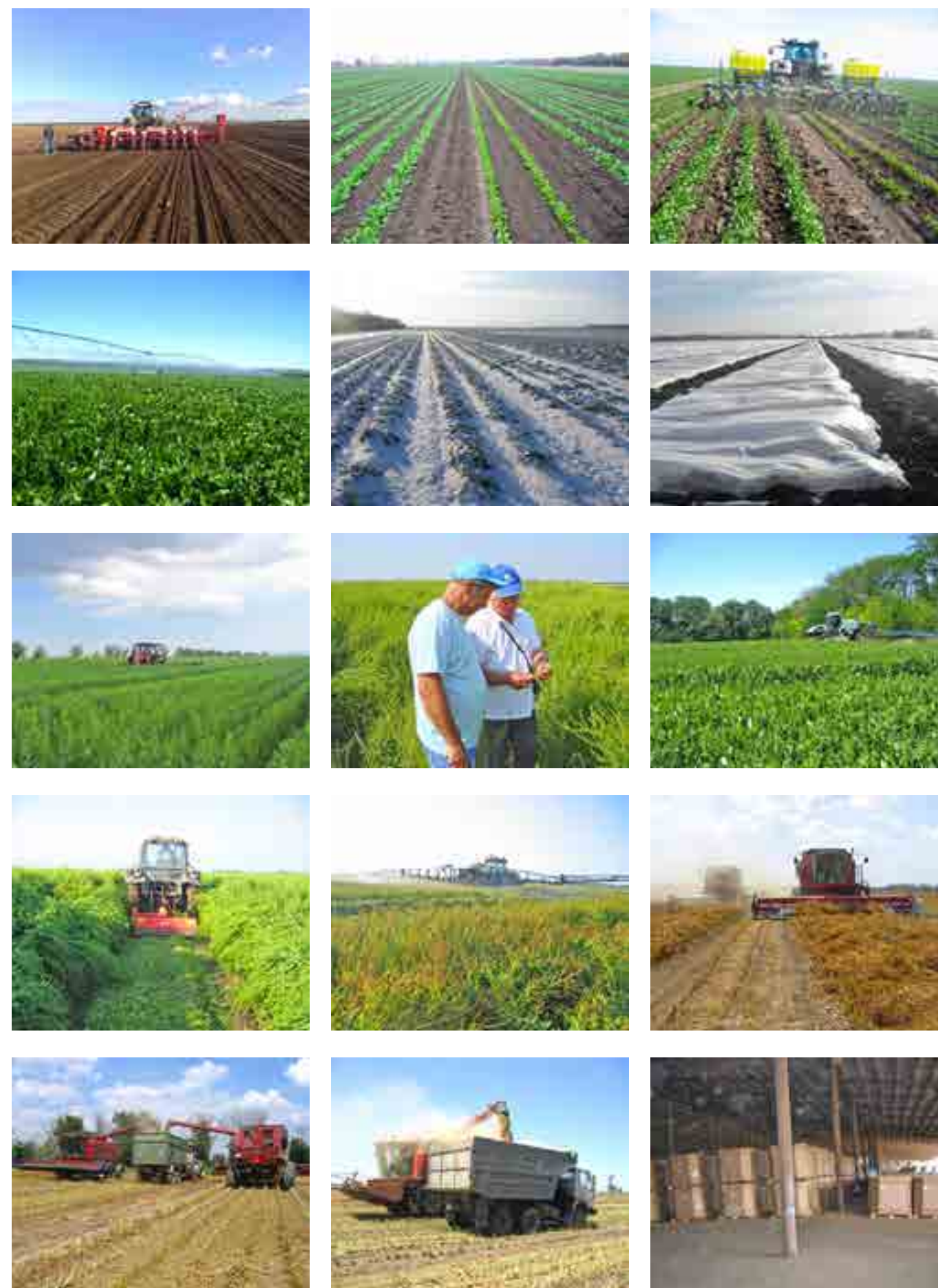
та Ізмаїльському. Саме ця південно-західна частина Одеської області визнана найбільш сприятливою за метеорологічними умовами для перезимівлі насінників, що вирощуються прямим (безвисадковим) способом.

Висока культура насінництва, а також цілком сприятливі умови Одеської

області в період цвітіння рослин, досягання і збирання врожаю за сумою ефективних температур та сонячної інсоляції, дозволяють щорічно вирощувати насіння, яке за якісними та генетичними характеристиками відповідає високим європейським вимогам компанії **SESVANDERHAVE**, а за деякими показниками навіть перевищує імпортоване. Це забезпечується також постійним контролем зі сторони спеціалістів компанії **SESVANDERHAVE** за безумовним дотриманням усіх технологічних аспектів та багаторівневою перевіркою якості вирощеного насіння, яка проводиться в Державному центрі сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції (Україна), в контрольно-насінневій лабораторії заводу **SESVANDERHAVE** (Україна), а також в спеціалізованій лабораторії в м. Тінен (Бельгія).

НАША РОБОТА З НАСІННИКАМИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10 АРГУМЕНТІВ ПРОТИ МІФУ, ЩО НАСІННЯ ВИРОЩЕНЕ В УКРАЇНІ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ПО ЯКОСТІ ВІД ІМПОРТОВАНОГО З ЄВРОПИ:

1. Вирощування насіння цукрових буряків селекції **SESVANDERHAVE** в Україні ведеться в насінневих господарствах південного регіону на зрошуваних землях, розміщених на тій же широті, що й південь Франції та північ Італії, де ведеться насінництво цукрових буряків в Євросоюзі;
  2. Гібридне насіння вирощується з того ж базисного матеріалу що й в Євросоюзі (з оригінальних батьківських ліній, які є власністю компанії **SESVANDERHAVE**);
  3. Технологія насінництва і основні машини такі самі, як в Євросоюзі, але адаптовані до ґрунтово-кліматичних умов України;
  4. Технологічне супроводження виробничого процесу ведуть спеціалісти з компанії **SESVANDERHAVE** (Бельгія). При цьому контроль якості виробленого насіння відбувається щонайменше на 15 етапах, починаючи із вирощування на полях та до фасування кінцевого продукту на заводі, що є гарантією найвищої його якості для буряководів.
  5. Насінництво цукрових буряків в Україні сьогодні ведеться, в основному, ТОВ «Сесвандерхаве-Україна» в базових господарствах, розміщення земель яких забезпечує вимоги просторової ізоляції. Це виключає можливість переzapилення та гарантує чистоту гібридів. В зонах насінництва в Євросоюзі, де поряд вирощується насіння як **SESVANDERHAVE** так і багатьох інших компаній, це зробити значно складніше (тому й вимоги щодо просторової ізоляції насінницьких посівів там значно ліберальніші ніж в Україні, звідси й червоні коренеплоди в Європі);
  6. В зоні насінництва в Україні відсутні дикі форми буряку, що на відміну від Середземноморського регіону, де розміщене насінництво в Євросоюзі, забезпечує генетичну чистоту вирощеного гібридного насіння;
  7. В Україні насінники розміщуються великими площами окремих гібридів (30-50 га). В Євросоюзі насінники розміщені в сотнях фермерських господарств ділянками 5-10 га, де, звичайно, складніше вести контроль за дотриманням технологічних вимог;
  8. На відміну від зони насінництва в Євросоюзі кліматичні умови південного степу України дозволяють зібрати насіння без додаткового штучного висушування, роздільним способом, коли з поля воно надходить з вологістю 10-11%, що забезпечує його високу якість;
  9. Високу якість насіння вирощеного в умовах півдня України забезпечує також більш інтенсивна сонячна інсоляція;
  10. Суха, сонячна погода півдня степової зони України, відсутність сторонніх бурякових насінників сприяє меншому розповсюдженню хвороб рослин а тому й зниженню інфікування насіння.
- Усе це дає змогу вирощувати насіння високої посівної та врожайної якості, яке повністю відповідає високим вимогам компанії **SESVANDERHAVE**. Як свідчить практичний досвід бурякосіючих господарств, вирощувані з такого українського насіння рослини фабричних цукрових буряків краще адаптовані до агрокліматичних умов різних регіонів України і дають більш стабільні високі врожаї. Вирощене в Україні насіння новітньої бельгійської селекції ще жодного разу не підводило виробничників.

НАСІННЄВИЙ ЗАВОД

SESVANDERHAVE (УКРАЇНА)

Компанія **SESVANDERHAVE** твердо **займає ПЕРШЕ місце на ринку насіння цукрових буряків в Україні**. Беручи до уваги постійне зростання попиту на насіння цукрових буряків селекції **SESVANDERHAVE** в усьому світі і в Україні зокрема, компанією було прийнято рішення про будівництво сучасного насінневого заводу на території України у Київській області.

Новий надсучасний насінневий завод

(**SESVANDERHAVE**) був побудований та введений в експлуатацію дочірньою компанією ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна» в с. Гоголів, Броварського району Київської області. Усі конструкції, устаткування і обладнання поставлялись із Швеції, Данії, Бельгії, Нідерландів, Франції, Італії та інших європейських країн – від партнерів компанії **SESVANDERHAVE** (Бельгія).

Урочисте відкриття відбулось 10 жовтня 2008 року у присутності посла Бельгії в Україні, високопосадових осіб влади, вищого керівництва компанії **SESVANDERHAVE**, партнерів ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна», а також запрошених гостей з Бельгії, Білорусі, Молдови.

Новозбудований насінневий завод **SESVANDERHAVE** відвідав окремим візитом Прем'єр-Міністр Бельгії пан Ів Лєтерм. Слід зауважити, що насінневий завод **SESVANDERHAVE** не має аналогів за рівнем свого технічного оснащення та забезпечення в Україні.

Технологічні процеси підготовки насіння:

1. Очищення насіння

Насіння (сировина), що надходить на насінневий завод – це матеріал, що про-

йшов попереднє очищення від крупних та дрібних домішок. Таке попередньо очищене насіння надходить на завод партіями, максимальний розмір яких не перевищує 20 т. Насіння надходить в картонних контейнерах на дерев'яних піддонах, кожен з яких може містити 300-400 кг сировини.

Наступний етап – основна очистка, яка включає лінії «WESTRUP» та очисні гірки. Лінія очищення насіння призначена для виділення найбільш повноцінної його частини, що є високоякісним посівним матеріалом.

Лінія складається з повітряно-решітних, стрічкових (для видалення стеблинок) та гравітаційних сепараторів, об'єднаних в одну лінію. Транспортування насіння по лінії здійснюється за допомогою ковшових елеваторів, що запобігає його травмуванню.

На сепараторах, що використовуються для завершальної очистки і калібрування насіння, відокремлюються домішки і дрібне та багаторосткове насіння. Насіння з недорозвиненим зародком або без нього видаляється на гравітаційних сепараторах, які дозволяють розділити однакові за розміром насінини за питомою масою. Це єдино-можливий метод досягнення високої схожості насіння, тому цей сепаратор використовують у випадках, коли традиційні методи очистки (за допомогою повітря, решіт і трієрів) не ефективні.

2. Шліфування насіння

Шліфування насіння – це процес, в результаті якого частково видаляється паренхімна тканина оплодня, яка є фізичним бар'єром проростання, перешкоджає доступу кисню, є субстратом для розвитку мікроорганізмів. Для покращення форми та підвищення схожості насіння застосовують шліфувальні машини.

В процесі шліфування під дією абразивних робочих органів частково видаляється оплодень, змінюється стан поверхні та ае-

родинамічні властивості насіння, покращується його сипучість, форма насіння наближається до кулястої. Внаслідок шліфування насіння підвищується його схожість і енергія проростання, видаляється паренхімна тканина оплодня, що є інгібітором проростання насіння, носієм різноманітних хвороб і субстратом для розвитку мікроорганізмів. З метою зменшення травмування насіння, його шліфування проводять в два етапи.

3. Дражування насіння

Дражування – це процес нанесення на поверхню насіння цукрових буряків спеціальної сферичної оболонки, яка уніфікує його розмір та форму, що робить його придатним для сівби на задану густоту. Внаслідок дражування маса кожної насінини збільшується в 2,5-3 рази.

Насіння цукрового буряку селекції **SESVANDERHAVE** проходить процедуру дражування для того, щоб:

- **Забезпечити рівномірність розміщення насіння в рядку і створити ідеальні умови для проростання.** Спеціальний клей та пудра, що використовуються для дражувальної суміші, надійно захищають насінину від найменших пошкоджень під час проходження її через механізми сівалки;
- **Захистити наше насіння від шкідників та хвороб.** Спершу, насінина дезинфікується, а потім активні компоненти покривають дражувальну суміш, аби ця зброя надійно захищала ніжний проросток від специфічних збудників, що постійно є у ґрунті. Поскільки засоби захисту рослин наносяться дещо віддалено від власне насінини, це дозволяє використовувати значно збільшені норми пестицидів; таке дозування захищає проросток протягом тривалого періоду;
- **Оптимізувати середовище навколо зародка та поліпшити польову схожість.** Свої дослідження щодо дражування **SESVANDERHAVE** спрямовує на підтримку природного середовища між насінною і ґрунтом, що містить життєво необхідні для росту рослини воду, кисень та поживні речовини. Особлива увага приділяється структурі оболонки, оскільки матеріал і його кількість прямо впливають на величину пористості дра-

же. Спеціальна дражувальна пудра разом з водною дисперсією алюмінієвого комплексу, зв'язуючими речовинами та іншими компонентами, створюють унікальну масу з абсорбуючими властивостями. Завдяки цим новітнім наробкам наше драже працює як мембрана живої клітини: регулює надходження до насінини з ґрунту в саме необхідних кількостях води, кисню та поживних речовин. Таким чином створюється сприятливе середовище для проростання насінини, що гарантує дружність сходів;

– **Берегти навколишнє середовище.** Завдяки методу дражування стало можливим раціонально використовувати активні інгредієнти засобів захисту шляхом їх дозування у визначені місця навколо насінини, тим самим, значно знизити загальне пестицидне навантаження на бурякові поля.

Для дражування насіння використовують німецькі дражиратори циліндричного типу.

Маса однієї порції насіння може коливатися від 5 до 50 кг. Зазвичай підготовлене до дражування насіння завантажується в бункер порціями по 30 посівних одиниць (вага порції визначається, виходячи з маси 1000 насінин). За допомогою ротора насіння рухається у вигляді кілець, що обер-

таються, причому верхні – повільніше, ніж нижні і через це насіння падає в напрямі до центра ротора, а цикл повторюється. Після достатнього зволоження насіння, до нього додають пудру, чи фунгіцидну суміш (при застосуванні порошкоподібного фунгіциду). В процесі дражування подають рідкий клей і частинки обволікаючої суміші прилипають до поверхні насіння, а сам насіннєвий матеріал набуває внаслідок обертального руху круглої форми. Під час обертання маса компонентів ущільнюється, внаслідок чого створюється міцна оболонка драже. Дозування рідких і порошкоподібних компонентів задається на сенсорному екрані. Готове дражоване насіння має вологість до 50%, воно вивантажується в накопичувальний бункер, а потім – в сушильну установку.

4. Калібрування насіння

Калібрування сірого (висушеного, але не обробленого інсектицидами) драже проводиться на решітному сепараторі калібральної машини.

В процесі калібрування насіння ділиться за допомогою решіт на три фракції. Посівна фракція, що містить насіння заданого розміру і складає 80-90%, в подальшому подається на інкрустацію, потім – на пакування. Насіння, менше за розміри посівної фракції, складає 10-

20% і потребує повторного дражування. В процесі калібрування може виділитись також 1-2% насіння, більшого за розмір посівної фракції; таке насіння можна повторно дражувати після видалення оболонки.

В кінцевому результаті від процедури калібрування, в подальшу обробку допускається дражоване насіння з розмірами 3,5-4,5 мм.

5. Інкрустація та фарбування насіння

Інкрустація – процес нанесення на поверхню дражованого та каліброваного насіння спеціально приготовленої суміші компонентів, до складу якої входять інсектициди, фунгіциди, ґрунтовка, барвники та інше. На насіннєвому заводі СЕСВАНДЕРХАВЕ (Україна) використовують сучасні найбільш ефективні і найменш екологічно небезпечні препарати захисту. Необхідною вимогою є також безпека агрохімікатів на саме насіння: відсутність негативного впливу на проростки рослин.

Тіаметоксам – інсектицид системної дії проти наземних шкідників. Має ростстимулюючу дію.

Тефлутрин – інсектицид контактної дії проти ґрунтових шкідників. Має високу активність газової фази.

Клотіанідин – найсильніша діюча речовина класу неонікотіноїдів з контактною і системною активністю проти ґрунтових та наземних шкідників.

Бета-цифлутрин – відноситься до класу піретроїдів з високою ефективністю проти ґрунтових шкідників.

Гіметсазол – найбільш ефективний хімічний препарат захисту від афаноміцесів на посівах буряків. Цей фунгіцид використову-

Композиції хімічного захисту дражованого насіння SESVANDERHAVE

Пестицид	Препарат/ Виробник	Діюча речовина	Кількість діючої речовини(г) на 1 посівну одиницю			
			№ 1	№2	№3	№4
Інсектицид	Форс Магна, 21% (Syngenta)	Тефлутрин+Тіаметоксам	6+15	0	6+30	8+60
	Форс+Круйзер	Тефлутрин+Тіаметоксам				
Інсектицид	Пончо Бета, 45,33%(Bayer)	Клотіанідин(40) + Бета-цифлутрин(5,33)	0	30	0	0
			0	4	0	0
Фунгіцид	Тачигарен, 70% (Sankio)	Гіметсазол	18	18	18	18
Фунгіцид	Роялфло, 48% (Crompton)	Тірам	10	10	10	10

ється для протруювання насіння цукрових буряків і захищає проростки від коренеїду, підвищує стійкість рослин до понижених температур та засухи, запобігає накопиченню інфекції при вирощуванні монокультури.

Тірам – фунгіцид, яким обробляють насіння цукрових буряків, для боротьби з грибами виду *Foma betae*, що також можуть викликати чорну ніжку.

Під час інкрустації приводиться в рух дно змішувальної камери, і під дією відцентрової сили насіння починає рухатися. На нього наносять ґрунтовку та суспензію із суміші хімічних компонентів інкрустації. В процесі нанесення хімічних компонентів насіннєвий матеріал зволожується, а тому

його доводять до необхідної вологості (8%) сушінням.

Для сушіння інкрустованого насіння використовується повітря, підігріте до +48 °С. Для ступінчатого нагрівання повітря на заводі використовують два нагрівачі типу MARK, що розташовані один за одним. Перший доводить температуру повітря до +30 °С, другий – до +48 °С.

Одночасно з процесом інкрустації відбувається фарбування насіння цукрового буряку. Фарбування допомагає ідентифікувати насіння та виявляти його в ґрунті.

6. Пакування кінцевого продукту – насіння цукрового буряку селекції SESVANDERHAVE

Для пакування кінцевого продукту – насіння цукрового буряку селекції SESVANDERHAVE на насіннєвому заводі встановлена пакувальна лінія «SENZANI». Пакування відбувається в картонні коробки, на яких відображено логотип компанії SESVANDERHAVE, назва гібриду цукрового буряку та інша необхідна інформація. Кожна коробка містить 100 000 насінин (драже

КОНТРОЛЬНО-НАСІННЄВА ЛАБОРАТОРІЯ

ЗАВОДУ SESVANDERHAVE (УКРАЇНА)

Компанія **SESVANDERHAVE** інвестує понад 20% свого бюджету в наукову діяльність щодо селекції та лабораторних досліджень. Це найвищий показник серед інших селекційних компаній.

Все більше і більше клієнтів на світовому та українському ринку віддають перевагу насінню цукрового буряку селекції **SESVANDERHAVE**. Підтвердженням слугує постійно зростаюча частка на світовому та українському ринках, яка становить більше третини та майже половину відповідно (за даними на травень 2018 р.). Щороку компанія SESVanderHave обробляє та продає більше, ніж **1,7 мільйони** посівних одиниць насіння цукрового буряку. Кожна посівна одиниця містить **100 000** (сто тисяч) насінин обробленого та дражованого насіння цукрового буряку.

Компанія ТОВ «SESVANDERHAVE-Україна» має в своєму активі Контрольно-насіenneву лабораторію, яка є складовою насінневого заводу **SESVANDERHAVE** (Україна). Контрольно-насіenneва лабораторія заводу **SESVANDERHAVE** (Україна) оснащена сучасним обладнанням, а система вимірювання відповідає вимогам ДСТУ ISO10012:2005. Лабораторія працює відповідно до міжнародних стандартів контролю насіння (ISTA) та чинних українських стандартів.

Контроль якості відбувається на всіх етапах виробництва та обробки насіння

цукрового буряку. Всі партії комерційної продукції паралельно перевіряються спеціалізованою лабораторією в м. Тінен (Бельгія), а також Державним центром сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції (Україна). Тому, отримавши сертифікат якості або висновок Контрольно-насіenneвої лабораторії **SESVANDERHAVE**, Ви отримуєте тричі перевірені та підтверджені дані.

Контрольно-насіenneва лабораторія здійснює багатоступеневий контроль якості – від отримання батьківських форм з Бельгії й до фінальної стадії виробництва продукції:

- ❖ Контроль якості батьківських форм;
- ❖ Контроль (в тому числі іноземними спеціалістами) умов вирощування

синього кольору) – тобто одну посівну одиницю.

Насіннєвий завод також має в своєму активі допоміжні приміщення:

- Адміністративна будівля, яка складається з офісів управлінського персоналу, залів засідань, приміщень для бухгалтерії, приміщень для обслуговуючого персоналу, підсобні кімнати та інше;
- Складські приміщення, які розраховані на складування сировини (насіння після первинної та основної очистки, напівфабрикату (так зване сіре драже), готової продукції. Також присутні приміщення для складування хімічних препаратів, дражувальної маси, екологічної фарби та інше.

– Лабораторія, яка необхідна для постійного контролю якості на всіх етапах виробництва та обробки насіння цукрового буряку селекції **SESVANDERHAVE**. Лабораторія обладнана сучасним обладнанням і устаткуванням та укомплектована досвідченим

і висококваліфікованим персоналом. Співробітники лабораторії проводять всі необхідні дослідження і видають документи про якість насіння, а також контролюють зберігання сировини і готової продукції.

Всі технологічні процеси по виробництву та обробці насіння цукрового буряку перебувають під постійним (24/7) контролем спеціалістів головного заводу у м. Тінен (Бельгія), оскільки все устаткування насінневого заводу **SESVANDERHAVE** (Україна) з'єднано через мережу Інтернет з головним сервером **SESVANDERHAVE**.

гібридного насіння та насінників;

- ❖ Контроль якості насіння під час збирання урожаю насіння;

- ❖ Контроль якості попередньо очищеного насіння при отриманні на насінневий завод;

- ❖ На кожному окремому етапі виробництва дражованого насіння (очистка, дражування, змішування, інкрустація, пакування) якість контролюється понад п'ять разів;

- ❖ Спеціалісти лабораторії забезпечують контроль по таким показникам, як: енергія, схожість, одноростковість, вирівняність, доброякісність, чистота, вологість, якість хімічної обробки, калібровка та інше.

Завдяки високій якості насіння цукрового буряку селекції SESVanderHave, яке виробляється в Україні, 31 січня 2018 р. на засіданні країн-членів учасників Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у Парижі було отримано дозвіл повноправно брати участь в міжнародній торгівлі насінням цукрових та кормових буряків. Компанія SESVanderHave є головним ініціатором розширення участі України у Схемах сор-

тової сертифікації ОЕСР, зокрема Схемі по насінню цукрового та кормового буряків, призначеного для міжнародної торгівлі.

Враховуючи вищевикладене, насіння цукрового буряку селекції SESVanderHave підтверджено являється високоякісним продуктом з великим потенціалом, а саме:

Схожість: насіння, що вироблене **SESVANDERHAVE**, продукує дружні, рівномірні та здорові сходи;

Сила росту: насіння **SESVANDERHAVE** забезпечує енергійний розвиток рослин цукрового буряку на протязі всього вегетаційного періоду;

Форма: з насіння **SESVANDERHAVE** виростають коренеплоди цукрових буряків, форма яких дозволяє мінімізувати забрудненість ґрунтом при їх викопуванні;

Продуктивність: насіння **SESVANDERHAVE** є носієм найкращої генетики цукрового буряку;

Технологічність: цукрові буряки селекції **SESVANDERHAVE** мають високу чистоту соку та низькі втрати цукру при переробці.

Рентабельність: завдяки правильному місцю розташуванню виробничих потужностей, а саме: насінневий завод в м. Тінен (Бельгія) та насінневий завод в м. Гоголів (Україна); завдяки високій якості насіння селекції **SESVANDERHAVE** вдається запропонувати вітчизняним виробникам **найкращий показник рентабельності** в галузі вирощування цукрового буряку.

ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

SESVANDERHAVE

Насіння селекції **SESVANDERHAVE** сіють у всіх бурякосійних країнах світу від Японії і Китаю до США. Різні географічні, ґрунтові, кліматичні особливості, а також хвороби дуже суттєво впливають на гібриди. В Інноваційному центрі **SESVANDERHAVE** (СВІЦ), що нещодавно введений у дію в м. Тінен (Бельгія), ми можемо моделювати ці фактори за декілька хвилин і запропонувати спеціальні рішення. І в доповнення, ми можемо індивідуально контролювати клімат кожного дослідницького відділення СВІЦ, незалежно від погоди і сезону. Це значить, що наші молоді рослини розвиваються у більш комфортних умовах і без ризиків погодних змін. Створення нового сорту (гібриду) зазвичай потребує до 10 років, а інноваційні технології, що використовуються в СВІЦ, дозволяють створити більше селекційного матеріалу та отримати гібриди у 2-а рази швидше.

Дослідження СВІЦ, керовані схрещування

В Інноваційному центрі **SESVANDERHAVE** використовують керовані схрещування. Це робиться для того, щоб відбирати необхідні характеристики для нового гібриду. Спершу відбираються батьківські та материнські рослини із заданими генами. Потім цілеспрямовано запилюється

материнська рослина, допомагаючи природі створити комбінацію успішних генів. Через можливість моделювання штучного клімату ми можемо культивувати у теплицях молоді рослини протягом усього року. Після періоду примусової термоіндукції (вплив холодом) рослин у боксах, буряк починає квітнути. На цих квітконосах щорічно ми отримуємо тисячі спеціально схрещених насінин. Це збільшує шанси відшукати «правильні характеристики». Наступний крок: ми ізолюємо цей матеріал для самозапилення. Через кілька генерацій самозапилення наші селекціонери отримують потрібні селекційні лінії. Вони і є основою наших комерційних гібридів цукрових буряків.

У **SESVANDERHAVE** класична селекція завжди доповнюється інноваційними біотехнологіями. Використовуючи аналізи з маркерами ДНК, ми створюємо

величезну базу даних батьківських і материнських рослин та їх специфічних характеристик. Цей матеріал (банк даних) допомагає контролювати та прискорювати керовані схрещування. Для цього ми беремо зразок ДНК із листя рослин і випробовуємо його у лабораторії генотипів.

Дослідження генотипів, читання ДНК

Зразки з листя буряка – потенційного джерела комбінації ДНК – вивчаються у лабораторії дослідження генотипів. Тут наші науковці картографують ДНК різних рослин, що потім дозволяє дуже точно вибрати необхідну характеристику, яку повинен мати гібрид буряка в умовах конкретних регіонів. Ми це робимо шляхом внесення невеликих спеціальних змін у ланцюг ДНК. Із зразками листя проводиться робота, аби знайти необхідну ділянку ДНК. Завдяки цим дослідженням **SESVANDERHAVE** має можливість визначати, які саме генетичні маркери відповідають за ті чи інші характеристики. І як результат, для прикладу, ми знаємо чи рослина стійка до специфічної хвороби, чи природньо краще пристосована до певних кліматичних умов і т.ін. Ця цінна інформація дозво-

ляє науковцям відібрати для подальшої роботи тільки кращі рослини.

Робота над стійкістю до хвороб

Цукрові буряки уразливі до різних шкідників і хвороб, що спричиняються вірусами, бактеріями, грибами, нематодами чи комахами. Ці організми – або

патогени, – шкодять як коренеплоду, так і листю буряків. Детальні дослідження команди науковців відділу Керованих Біотичних Стресів дають змогу повністю контролювати селекційний процес у СБІЦ і створювати резистентність до різних хвороб. Для кожної хвороби у лабораторіях готується інокулянт, обприскування яким заражає рослини у теплиці. Ми можемо штучно створювати природний стан зараження рослин специфічною хворобою у теплиці. Через кілька тижнів наукові співробітники мають можливість відібрати здорові рослини від уражених. Тільки здорові рослини (ми їх називаємо резистентними) у подальшому використовуються для виробничого процесу.

Діагностичний центр SESVANDERHAVE

Сучасний діагностичний центр **SESVANDERHAVE** проводить дослідження кожної хвороби, що уражує

цукровий буряк. Наші клієнти з усього світу мають можливість надсилати зразки уражених рослин для детальних досліджень і отримати діагноз проблеми, а також рекомендації по її належному вирішенню. Велика потреба у такого роду дослідженнях спонукала до створення Інноваційного центру **SESVANDERHAVE**, який, у свою чергу, став потужним інструментом, що збільшує аналітичні та наукові можливості компанії на користь наших клієнтів.

Інноваційний центр SESVANDERHAVE у цифрах:

- 20 мільйонів євро інвестицій в розробку та створення Інноваційного центру;
- 20 000 м² площі (більше 4-х футбольних полів);
- 13 000 м² теплиць;

- 1 500 м² лабораторних приміщень;
- 1 500 м² офісних приміщень;
- 1 500 м² технічних споруд;
- Більше 8 000 м³ очищеної води використовується для поливу;
- 32% працюючих в **SESVANDERHAVE** пов'язані з дослідницькою роботою;
- 80 000 дослідів та 100 000 лабораторних досліджень на рік;
- Тестується 3500 нових гібридів на рік;
- Більше 20% прибутку компанії **SESVANDERHAVE** направляється у Дослідження і Розвиток;

КОМЕНТАРІ І ВІДГУКИ

ЩОДО НАСІННЯ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ

СЕЛЕКЦІЇ SESVANDERHAVE

Компанія SESVANDERHAVE (Бельгія) – головний виробник насіння цукрового буряку у світі. Завдяки найкращій генетиці буряку та створенню високопродуктивних гібридів ми вже багато років надійно посідаємо лідируючі позиції в світі, зокрема в Україні.

Все більше і більше клієнтів на світовому та українському ринку віддають перевагу насінню цукрових буряків селекції SESVANDERHAVE. Підтвердженням слугує постійно зростаюча частка на світовому та українському ринках, яка становить більше третини та майже половину відповідно. Щороку компанія SESVANDERHAVE обробляє та продає більше, ніж один мільйон сімсот тисяч посівних одиниць насіння цукрових буряків. Кожна посівна одиниця містить 100 000 (сто тисяч) насінин обробленого та дражованого насіння цукрових буряків.

Дуже важливим фактором в житті кожної людини, діяльності або компанії є думка суспільства, або як говориться «що люди кажуть?». Все що робиться має бути на благо і націлено на привнесення позитиву, як для того, хто робить, так і для тих, хто отримує результат. Під словом «результат» можна розуміти і допомогу, і послугу, і товар і багато іншого. Головне, щоб усі отримували задоволення і, як наслідок, хороший настрій, прибуток і налаштованість на світле майбутнє. Коли робиться добра справа, тоді і сам Бог помагає.

Усі без виключення працівники СЕСВАНДЕРХАВЕ працюють і керуються саме такими принципами – результат діяльності має приносити тільки позитив, радість і впевненість в завтрашньому дні, а впевненість за майбутнє в більшій мірі пов'язана з матеріальною складовою. Отже, ми піклуємось про те, щоб кожен, хто працює з нами (СЕСВАНДЕРХАВЕ), отримував якомога більше здобутки і прибутки.

Восени 2018 року компанія SESVANDERHAVE відсвяткувала 25 річчя присутності та роботи в Україні. За весь цей час ми не поступались вищевказаним принципам і ще жодного разу не підводили наших партнерів та клієнтів.

В даній статті ми зібрали коментарі, думки і відгуки багатьох із тих, з ким співпрацювали і продовжуємо працювати на українському ринку насіння цукрового буряку. Цілком вірогідно, що той, хто читає дану статтю, побачить себе або дуже добре знайому людину.

Надливе собственного семенного завода — дополнительный плюс. Работает он в Киевской области. И это одно из важнейших преимуществ компании, поскольку позволяет оперативно реагировать на запросы клиентов, готовить семена «под заказ». А потребности могут быть действительно разными. Это подтвердил Андрей Полтавец, директор дистрибуторской компании LNZ.

«Всегда есть проблема, что у «Сесвандерхаве» есть свой завод в Украине, они могут очень быстро реагировать на запросы производителей. Например, в Полтавской области есть проблемы с долгоносиками и проволочниками. Соответственно, для клиентов из этого региона при подготовке семян (имеется в виду) добавляется больше доз инсектицида. А если у кого-то есть проблемы с болезнями — больше доз фунгицида. У кого-то, наоборот, таких проблем нет, но тут другая проблема — цена. Тогда «Сесвандерхаве» за счет, например, увеличения доз протравителя, снижает цену, и в то же время семена будут такой же высокопродуктивной генетикой», — уточняет Андрей Полтавец.

Андрей Полтавец, директор дистрибуторской компании LNZ

По его словам, сотрудничество между двумя компаниями продолжается уже почти 15 лет. Фактически дистрибуционное направление у «Либидинского семенного завода» началось планомерно с продаж и реализации продукции «Сесвандерхаве». И хотя за это время пришлось заниматься семенами сахарной свеклы различной селекции, LNZ остался патристом SESVANDERHAVE, следовательно, в последние годы в их дистрибуционном портфеле сладких корнеплодов остались только гибриды этой компании.

«Эта компания лет в мире с собой выигрывает рынок семян сахарной свеклы, что касается украинского рынка, то у нас самая большая линейка гибридов, а следовательно производители имеют самый широкий выбор. Другие компании имеют не более 5-7 доступных гибридов. Фактически заводятся импортные семена. Аграрии предпочитают выбирать те, что не всегда на 100% подходят под его условия. В то же время «Сесвандерхаве» предлагает украинским селекционерам около 20 гибридов. Здесь и средний фермер, и заводчик, и даже владелец приусадебного участка (у нас есть и такие клиенты, которые всего из-за западных областей) смогут выбрать наиболее подходящий гибрид как по цене, так и по технологическим характеристикам», — уточняет Андрей Полтавец.

«Гибриды «Сесвандерхаве» доспівали три роки. І цукристість відмінна, і врожайність. Я б радив селекціонерам, генетикам компанії звернути увагу на створення гібридів, яким були б не страшні кореневі гнилі. А всіма іншими показниками я цілком задоволений», — говорить Володимир Шинкарук.

Коментар

Сергій Котлярчук,
заступник директора з сільськогосподарського виробництва ТДВ «Шамраївський цукровий завод», с. Шамраївка Сквирський р-н Київська обл.

Наше господарство вирощує все, що дає прибуток: від сої і кукурудзи до зеленого горошку і кабачків. Цукрові буряки вже сіємо багато років поспіль. Пробували вирощувати гібриди різних компаній, проте найкращий результат показали гібриди від СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна. Серед них для нашої кліматичної зони гібрид «Бакара» є найоптимальнішим вибором. На цьому відділку нашого господарства культурою засіяно 203 га. Із СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна працюємо давно. Це перевірена часом компанія, якій ми довіряємо.

«У нас много площадей сахарной свеклы засеяно именно гибридами от «Сесвандерхаве-Украина». По одному только Черниговскому кластеру около 3,5 тыс. га. Отдаем предпочтение именно им, потому что это единственная компания, которая по адекватным ценам обработала семена по нашему спецзаказу — повышенными дозами инсектицида и фунгицида для решения проблем с болезнями и вредителями на старте развития», — рассказал заместитель директора холдинга «Галс-Агро» Павел Пустовойт.

Павел Пустовойт, заместитель директора холдинга «Галс-Агро»

Для сезона-2018 компания предлагает покупателям семена с классической обработкой, усиленной, а также по спецзаказу.

Юрий Клейменов, заместитель генерального директора по сырью «Ланновский сахарный завод» (Полтавская обл.):

Юрий Клейменов

обработок».

«У нас при сахарном заводе есть свои площади, на которых сеем сахарную свеклу на сырье. С компанией «Сесвандерхаве-Украина» работаем давно и плодотворно. Держимся за них, потому что устраивают качество и цена посевного материала. И что главное в их гибридах — лежкость. Ведь для нас важно, чтобы сырье можно было хранить и в нужный момент пустить на переработку без ущерба для производства.

До сих пор мы использовали старые их гибриды, а сегодня здесь была представлена линейка новых. Это особенно интересно в плане устойчивости к болезням и вредителям. Потому что у нас сахарная свекла — фактически монокультура, соответственно, накапливаются проблемы. При этом желательно, чтобы гибрид имел устойчивость к болезням, а мы могли минимизировать количество химических

Володимир Ренкас головний агроном з насінництва ТОВ «Астарта-Київ»

З СЕСВАНДЕРХАВЕ ми працюємо вже понад 10 років. Також давно співпрацюємо з ЛНЗ. Завдяки роботі з цими компаніями я забув, що таке проблема з насінням за якісними показниками, схожістю, енергією тощо. СЕСВАНДЕРХАВЕ є лідером у виробництві насіння цукрових буряків, яке дає хороший результат. У нашому виробництві частка її продукції може становити і 60-70%. Під цього річчя площі, які становлять 37,5 тис. га, ми придбали 30 тис. посівних одиниць гібридів СЕСВАНДЕРХАВЕ.

Раніше ми сіяли гібриди Орікс та Крокодил, однак зараз з'явилися новіші та кращі розробки. Так, сьогодні користуємось гібридами Бакара, Федеріка, Контіменталь, Талос і нематодостійкими.

Юрій Борідченко, заступник директора з рослинництва ТОВ «Сігнет-Холдинг» (м. Київ): «Ми — відносно молоді господарство з іноземними інвестиціями. Працюємо лише другий рік на ринку. Площа наших угідь становить близько 38 тис. га, які розташовані в Житомирській, Вінницькій та Хмельницькій областях. Вирощуємо кукурудзу, сою, озиму пшеницю та кормові культури, оскільки займаємось тваринництвом. Маємо власний цукровий завод і сіємо цукрові буряки на площі близько 2500 га. В цьому році ми використовували насіння трьох компаній — «Сесвандерхаве», «Сінгента» та «Лаянен Сідс». Близько 40% площі засіяні саме гібридами «Сесвандерхаве» — Бакара, Пітон, Контіменталь. Ці гібриди ми обрали зважаючи на те, що вони підходять для пізнього копання, характеризуючись високою прожарністю, цукристістю та стійкістю до хвороб».

«В этом году мы сеяли гибрид Скорпион от «Сесвандерхаве-Украина». Он показал себя с достаточно хорошей стороны, даже в условиях длительной засухи, которая наблюдалась в нашем регионе. Но хотим продолжить знакомство с гибридами от этой компании. На демонстрационном поле уже присмотрели себе несколько на выбор — устойчивых к нематоде. Потому что для нас это большая проблема. Будем советоваться. Думаю, в следующем сезоне посеем какую-нибудь из представленных здесь новинок».

Алексей Панко, агроном по технологии компании «Сігнет-Холдинг»

Григорій Сурин, директор ТОВ «Нива-2008» (Носівський район, Чернівецька область):

«Площі під цукровими буряками наразі у нас невеликі – всього 150 га. Втім цією культурою ми займаємось впродовж останніх 40 років. Раніше сіяли близько 500-600 га, але все впирається в економіку. Не маючи власної переробки, ми змушені були скоротити площі під буряками, але не відмовились від них взагалі. На наших полях ми працювали практично з усіма гібридами компанії «Сесвандерхаве», починаючи від Оріксу і закінчуючи всіма сучасними. Все насіння компанії забезпечує стабільну врожайність та дружні сходи. Також гібриди характеризуються гарною якістю копання. Одним із найкращих в наших умовах був гібрид Леопард. Він показав врожайність 700 ц/га. Зараз наші поля засіяні гібридами Плутон та Коала, які минулого року проявили себе найкраще на наших дослідних ділянках. В цьому році ми теж закладали для дослідів ділянки, на яких посіяно 25 гібридів різних компаній, і після завершення збіральної кампанії знову будемо відбирати найкращі».

Віктор Дорошенко, головний агроном східного регіонального управління ПрАТ «Райз-Максимко» (Полтавська область):

«Ми давно займаємось вирощуванням цукрових буряків і в нашому господарстві це одна з профільних культур. В 2012 році ми зайняли 2-е місце по Україні за врожайністю культури на крут. На жаль, в 2013 році в зв'язку з перевиробництвом цукру ми відмовились від вирощування буряків, але на наступний рік знов плануємо засіяти цією культурою 8000 га. Близько 80% площ будуть засіяні гібридами «Сесвандерхаве».

«Ми також не один рік вирощуємо гібриди цієї компанії. Позаминулого року ми вирощували гібриди Шейн, Койот та Імпакт, які дали середню врожайність 480 ц/га. Можу сказати, що все насіння компанії ясне, –

присутствующих на рынке. По результатам этих испытаний формируем заявку на следующий год: с какой компанией работаем и какие гибриды берем.

Алексей Клепка, главный агроном агрофирмы «Корсунь» (агрохолдинг «Панда»):

Алексей Клепка

«У нас в агрохолдинге в этом году под сахарную свеклу было отведено 10 тыс. га. В нашей агрофирме – 4600 га. Сейчас мы «на экваторе» сбора – в холдинге уже свекла выкопана на 5 тыс. га. К сожалению, засуха, которая летом прошла по нашей зоне, не позволила получить высокий урожай. Ожидали значительно лучшего, но имеем в среднем около 40 т/га в зачетном весе. Зато сахаристость около 18%. Как говорится, нет урожая, значит, будет сахар.

60% из общего объема посевов – это гибриды селекции SESVanderHave, 4 основные: Скорпион, Магистр, Континенталь, Баккара. Выбрали их после проведения испытаний на собственных опытных участках. Это правило нашей компании: мы «вслепую» не работаем. Каждый год закладываем полигон, на котором исследуем гибриды всех фирм,

поскольку сахарную свеклу выращиваем на сырье для наших двух сахарных заводов (Селищанского и Тальновского), основные критерии выбора гибридов – это урожайность, сахаристость и качество клеточного сока. Потому что значительная часть продукции идет на экспорт, соответственно, нужно такое сырье, из которого можно было бы производить сахар экстра-класса. И как раз выбранные нами гибриды SESVanderHave соответствуют таким требованиям».

«Мы сотрудничаем с компанией «Сесвандерхаве-Украина» уже давно. В этом году особенно убедились в высоком качестве их гибридов. На нашей территории было, по сути, две засухи: одна в конце весны и начале лета, а вторая июльская – началась три недели назад и продолжалась до сегодняшнего дня (22 августа). Все это время температура была 36 °C. И, несмотря на это, гибрид Талтос (у нас 3 тыс. га) выдержал все эти испытания. Через неделю будем уже убирать. Посчитали, что он даст урожайность 60 т/га и сахаристость 18%. Гибрид Койот также себя хорошо показал, можем рассчитывать на лучший урожай, хотя и меньше сахар».

Михайло Нечепорук, головний агроном по сахарній свеклі ПАТ «Латифундист»

АГРОНОМ Журнал

продовжує Олег Кшинок, агроном-технолог східного регіонального управління ПрАТ «Райз-Максимко» (Полтавська область). Гібриди мають високий потенціал врожайності з великим виходом цукру та характеризуються стійкістю до основних хвороб. В середньому, за нашими спостереженнями, гібриди «Сесвандерхаве» показують на 10-15% вищу врожайність в порівнянні з іншими. Ще однією перевагою співпраці з цією компанією є можливість взяти насіння в кредит, що теж дуже важливо для нас».

«Гібриди, які ми одержали, показують, маючи однакову територію, еквівалентні з усіма ефективними сортами, які ми одержали, у нас є стабільний рівень обсягу, порівнянний з іншими. Для нас це важливо в майбутньому» – підсумує Кшинок.

Сьогодні чимало аграріїв проводять пошук нових культур, які б забезпечили високу врожайність виробництва порівняно із традиційними культурами. Іноді навіть свідомо йдуть на ризик, обираючи геть екзотичні вирощування. Минулого року аналогічне питання поставило перед власниками «Діаметра Агро-Міколонія». Партнери зробили ставку на... цукровий буряк і не прогадали. І передусім це помітилися із виробником насіння, засіявши 25 га гібридом Койот бельгійської компанії «Сесвандерхаве».

65 тисяч гривень на гектарі

У Миколаївській області гібрид цукрового буряку Койот компанії «Сесвандерхаве» показав стовідсоткову рентабельність вирощування завдяки високій врожайності та стійкості до хвороб

Виталий Хинцинский, заместитель директора по снабжению СЗР, удобрениями, семенами «Волынь-Зерно-Продукт» (Волынская обл.):

Виталий Хинцинский

«Мы — многоплановая компания, и одним из направлений нашей деятельности является растениеводство. В общем обрабатываем 22 тыс. га земли, из них в этом году на 1660 га высеяли сахарную свеклу. В этом году с «Сесвандерхаве» как с поставщиком семян сотрудничали впервые. И окончательные выводы делать еще рано, потому что урожай еще не собирали, да и вообще в этом сегменте мы новички. Только 3 года занимаемся сахарной свеклой. Хотя, если говорить о посевах, то гибриды селекции SESVanderHave выглядят вполне прилично. Мы сеяли гибриды Аргумент, Жираф и Скорпион — их нам посоветовал дистрибьютор, компания LNZ. Считаю, что для окончательных выводов нужно хотя бы 3 года. По их результатам и будем оценивать».

ЕРИДОН СПІВПРАЦІ, інтеграція УСІХ

044-836-90-00
044-801-88-30

Ціна за тону
Вартість доставки
Послуги та сервіс
Аналіз
Техніка
Агрономія
Картри
Контакти

SESVanderHave («Сесвандерхаве», Бельгія)

Компанія «Сесвандерхаве» є лідером в Європі серед виробників цукрових буряків, постійно розвиваючи технології вирощування цукрових буряків у всіх безліччях країни Європи. Компанія була створена в 2009 році в результаті об'єднання бельгійської SES EUROPE N.V./S.A. і голландської компанії WANDERHAVE N.V. та їхньої спільної роботи з виробництвом цукрових буряків першого класу, що становить 35%. Компанія в Україні працює з 2015 року, надаючи повний комплекс послуг з вирощування цукрових буряків: від підготовки ґрунту до збирання врожаю.

Виробництво «Сесвандерхаве» об'єднує дві системи: чистоту, яку забезпечує генетика, та висхідну, яку забезпечує агрономія. Додатково в агрономічній системі, унікальні технології вирощування цукрових буряків, здатність ґрунту до утримання азоту та фосфору, що забезпечує високу врожайність. В Україні компанія SESVanderHave працює з 2015 року, надаючи повний комплекс послуг з вирощування цукрових буряків: від підготовки ґрунту до збирання врожаю.

Висока врожайність цукрових буряків (до 100 т/га)

Найвища врожайність цукрових буряків в Україні (до 100 т/га) — це досягнення компанії «Сесвандерхаве». Висока врожайність цукрових буряків — це досягнення компанії «Сесвандерхаве». Висока врожайність цукрових буряків — це досягнення компанії «Сесвандерхаве». Висока врожайність цукрових буряків — це досягнення компанії «Сесвандерхаве».

Віталій Хинцинский (ліворуч) зустрічається з керівниками компанії.

Віталій Хинцинский (ліворуч) зустрічається з керівниками компанії. Віталій Хинцинский (ліворуч) зустрічається з керівниками компанії. Віталій Хинцинский (ліворуч) зустрічається з керівниками компанії.

Секція компанії працює на задоволення і задоволення клієнтів.

Робота компанії: Сьогодні це єдиний завод в Україні, який виробляє цукрові буряки. Це єдиний завод в Україні, який виробляє цукрові буряки. Це єдиний завод в Україні, який виробляє цукрові буряки.

Віталій Хинцинский

ЦУКРОВИЙ БУРЯК: ВІД СІВБИ – ДО ЗБИРАННЯ РОЗКРИЛИ ТЕХНОЛОГІЧНІ КАРТИ: ЯК ТЗОВ «БУЧАЧАГРОХЛІБПРОМ» ГОТУЄТЬСЯ ДО ОТРИМАННЯ ВИСОКОГО ВРОЖАЮ

Розпочинаємо наш вже традиційний, спільний з компанією «Сесвандерхаве» проект «Цукровий буряк: від сівби – до збирання-2018». Цього року ми досліджуватимемо технології вирощування цукрових буряків на полях відомого далеко поза межами Тернопільщини підприємства ТЗОВ «Бучачагрохлібпром», керівником якого є Петро Іванович Гадз. Компанія вирізняється багатогалузевістю: тут вирощують польові культури, мають великі площі садів та сучасне фруктовосховище, працює потужний насіннєвий завод, елеватор, молочно-тваринницькі комплекси тощо. Вирощування цукрових буряків, не дивлячись на всі складнощі, тут вважають перспективною та прибутковою галуззю. Саме тому 2018 року посіви цієї культури на 1000 га збільшили – до 3500 га (загальний земельний банк підприємства складає приблизно 25 тис. га). Тільки цукровий буряк, хоч культура і прибуткова, але у вирощуванні та збиранні складна, потребує високоякісних технологій та професійної агрономії.

На підприємстві впроваджена серйозна технологічна система вирощування культур, за котру відповідає Григорій Петрович Опанасенко, головний технолог у рослинництві ТЗОВ «Бучачагрохлібпром», який знає глибини агрономічні нюанси у справі з солов'янським коренем. 25 років працював в Інституті біоенергетичних культур і цукрових буряків, консультував великі аграрні підприємства, як незалежний консультант також співпрацював з провідними насіннєвими компаніями, і в першу чергу – з «Сесвандерхаве». До речі, цього року вся площа цукрових буряків в ТЗОВ «Бучачагрохлібпром» відведена виключно під гібриди селекції цієї компанії.

«Минулого року ми сіяли деякі гібриди SESVanderHave», – розповідає Григорій Петрович. – Аргумент, Предатор, Бакара, Валіті, Скорпіон тощо. Особливо сподобався гібрид Аргумент, оскільки він підходить для ранніх строків збирання. Коли Чортківський цукровий завод відкривав сезон переробки і потребував сировини, перед нами стояло завдання надати йому максимум високоякісної сировини, тобто зібрати хороший врожай з високою цукристістю. Саме Аргумент був лідером: вже в серпні 2017-го мав 18,5% цукристості».

У 2017 році в ТЗОВ «Бучачагрохлібпром» на всіх полях був зроблений комплексний аналіз ґрунту та згідно нього

складені детальні матеріали моніторингу ґрунтів, з врахуванням яких створювалася технологічна карта на кожну культуру і були проведені певні коригувальні заходи, наприклад, вапнування ґрунтів, де рівень pH був нижче 6. Григорій Петрович зазначає, що при низькому pH погано засвоюються макро- та мікроелементи, тому добрива в такий ґрунт вносити – гроші на вітер. На підприємстві, до речі, вже підготувалися до вапнування ділянок під посів цукрового буряку наступного року – ми відідали поле з озимою пшеницею, біля якого вже лежать в необхідній кількості дефекат, готовий до внесення восени.

Для всіх посівів цукрового буряку на підприємстві обрали ділянки в одному районі, якому притаманні чорноземи з досить високим вмістом гумусу, з близьким стоянням ґрунтових вод, що добре для вегетації буряку, хоча й ускладнює збирання. Ця культура включена в зерно-бурякову сівозміну, в якій попередником їй виступають зернові, а передпосівником – зернобобові. Восени на полях під цукровий буряк була зроблена оранка на глибину 30 см, внесені фосфорно-калійні добрива. Навесні внесли азотні добрива. Григорій Петрович каже, що додаткового підживлення робити вже не будуть, немає потреби.

На поля ТЗОВ «Бучачагрохлібпром» редакція журналу «АгроЕліта» прибула в яскравий сонячний день 12 квітня, під час посіву цукрових буряків, який вже загалом був

АгроЕліта. В українському аграрному журналі №4 (ж) / 2018

СТОРІНКА «СЕСВАНДЕРХАВЕ»

ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ ЧОРНИЙ,
ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З РОСЛИННИЦТВА:
«МІЙ ФАВОРИТ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ – ФЕДЕРІКА»

Про цьогорічні особливості вирощування цукрових буряків у ТОВ «СПГ ім. Кравченка» ми попросили розповісти заступника директора з рослинництва Олександра Васильовича Чорного.

О. В. Чорний на полі «Федеріка». 11 липня 2016 р.

Наше ТОВ «СПГ ім. Кравченка» розміщене на землях села Сулимика Яготинського району Київської області. Загальна площа ріллі становить 4 тис. га. Господарство спеціалізується на вирощуванні зерношас, зернобобових, кукурудзи, соняшнику та цукрового буряку. Має розвинуте молочне тваринництво та свинарство.

Під цукровим буряком цього року в нас 420 га. Скрізь попередник – озима пшениця. Восени внесли по 4,5 т/га курячого посліду, 200 кг/га калімагу і 100 кг/га безводного азоту, провели основний обробіток (оранка оборотними плугами на глибину 30–32 см) й вирівняли площі.

Навесні використали Європак і сівалки «Мултікорн» (норма висіву насіння – 1,4 п.о./га).

Знаючи, що в буряківництві серед чинників, які впливають на врожайність буряків, майже 50% не залежать від людини (умови року та місце вирощування), а от решта – повністю в наших руках,

причому від гібриду залежить понад 25% врожаю, для вирощування цукрових буряків ми використовуємо насіння тільки гібридів селекції «Сесвандерхаве».

Я в буряківництві працюю вже 35 років, відразу ж після закінчення агрономічного факультету Української сільськогосподарської академії у 1981 р. З того часу перепробував масу сортів і гібридів від різних компаній. Взагалі при підборі селекціонера та його продукту в мене принцип такий: «Сім разів відірвати, перш ніж як один раз відрізати». Тому ми спочатку перевіряємо нові гібриди впродовж кількох років, і лише тоді найкращий із них впроваджуємо у виробництво.

Завісний сортозміну (якщо цей термін можна вжити до буряків) ми проводимо через 4–5 років. Я започаткував співпрацю з «Сесвандерхаве» гібридом Орікс, чудовим, дуже врожайним триплотом; потім був Крокодил, а тепер – Федеріка. Цей гібрид сіємо вже третій рік в 2014 р. на площі 90 га ми отримали в заліку

700 ц/га, минулого року площа становила 200 га при врожайності в заліку 705 ц/га, а в 2016 р. у нас всі 420 га засіяні також тільки одним гібридом – Федерікою. І я впевнений у правильному рішенні, оскільки це дуже пластичний і передбачуваний гібрид: яку врожайність плануєш, таку й отримуваш.

У цьому році через погодно-кліматичні умови не можна було застосувати класичні рекомендації виробників ЗЗР, тому ми для кожного поля розробили власні схеми внесення засобів захисту. Було зроблено три обробки проти бур'янів і дві обробки проти хвороб листя (використовували перевірений фунгіцид фунідазол). Позакореневе живлення базується на результатах листової діагностики і включає три обробки макро- і мікроелементами, а загалом це 3 л/га борних добрив і 4 л/га комбінованих добрив + КАС [10 л/га + 10 л/га + 20 л/га].

Наразі наші посіви мають необхідну густоту стояння, чисті від бур'янів, листові поверхні буряків здорова, а розвиток рослин досяг оптимальний: вже є коренеплоти масою 500 г і більше, а до збирання ще 2 місяці, отож, будемо з гарним врожайом.

Коли ми навесні брали насіння буряків на насінницькому заводі «Сесвандерхаве» в с. Гоголів Броварського району, я мав змогу самостійно вибрати партію насіння та перевірити його якість показниками в насінницькій лабораторії заводу. А ще мені запропонували для виробничої перевірки кілька інших гібридів [Талтос, Бакара, Контіненталь, Жираф, Хайленд, 768 (Комодо), Пандя, Амазонда, Боа] та насіння з посиленою обробкою круїзером [30 г/п.о. та 60 г/п.о.]. Всі зразки були посіяні у найкращому полі та в найкращі строки (коли починає цвісти кульбаба).

Облік врожаю проведемо разом зі спеціалістами «Сесвандерхаве». Контроль – Федеріка. Будемо приділяти до нового. ☺

ЦУКРОВИЙ БУРЯК: ВІД СІВБИ – ДО ЗБИРАННЯ
ЯКІСНА ПІДГОТОВКА ҐРУНТУ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ПОСІВУ

Орієнтуючись на потреби та вимоги сучасних аграріїв, враховуючи необхідність розвитку професійного буряківництва в Україні, журнал «АгроЕліта» спільно з компанією «Сесвандерхаве», яка є світовим лідером в насінництві цукрового буряку, натхненню розпочинає проект «Цукровий буряк: від сівби – до збирання». Нагадаємо, що мова йде про цикл статей – від квітня до жовтня, в кожній з яких будуть детально описані поточні роботи фахівців підприємства, використані технології та стан росту і розвитку буряків. У 2017 році ми співпрацюватимемо з товариством «АФ «Колос», яке є відомим в Україні глибокими науковими знаннями та активними експериментальними практиками в області агрономії. Це багатогалузеве інтегроване сільськогосподарське підприємство працює у Сквирському районі Київської області на території села Пустоварівка з 2000 року. Обробляє 3800 га землі.

Наша редакція відідала господарство під час посіву цукрових буряків. В полі нам прокоментував стан поточних робіт агроном ТОВ «АФ «Колос» Максим Волошик:

«Безпосередньо перед посівом цукрового буряку внесли добрива, а саме – аміачну селітру 260 кг/га. Наразі робимо бактерізацію ґрунту, після чого проводимо в два сліди культивування агрегатом Lemken Комрактомат на глибину 7–8 см. Бактерізація – це мається на увазі внесення препаратів сульфату амонію, сульфату магнезії, а також біологічних препаратів власного виробництва: «Вермобіогумат» та «Макробіофіт» – по 2 кг/га кожного. Після цього одразу сіємо цукровий буряк (сівалкою точного висіву Monaset NC Technic) при нормі висіву 126 тис. насінин/га, тобто на 1 погонний м виходить 6 насінин і відстанню одна від одної 18 см, на глибину 3–4 см. Під час посіву вносимо 150 кг/га діамогасу та аміачної селітри 300 кг/га. Наразі процес посіву йде добре, вологи в ґрунті достатньо. З квітня ми розпочали посів, і за 4 дні на площі 240 га маємо його завершити. Працюємо цілодобово. Як раз в кінці тижня за прогнозом мають бути дощі, тому потрібно до їх початку закінчити роботу».

Попередником на полях під цукрові буряки є озима пшениця. Слід підкреслити, що у господарстві ведеться науково обґрунтована сівозна – зокрема, буряк висівається на одному полі раз на 10 років. Восени внесли компост 25 т/га, зробили оранку. А що було далі – читайте в нашому інтерв'ю з Олександром Павларчуком, головним агрономом ТОВ «АФ «Колос».

– Олександр, розкажіть, гібриди якої селекції ви обрали цього року для посіву?

– Цього року ми при виборі гібридів цукрового буряку зупинились на компанії «Сесвандерхаве» – всю площу 240 га стовідсотково займа-

ють Предатор, Пітон, Валіті і Бакара, яка, до речі, минулого року вже показала гарний результат. Тобто, взагалі буряки ніяких інших виробників ми сіяти не будемо. Саме ці гібриди нам порекомендували обрати представники «Сесвандерхаве», посилюючись на відповідні досліді. Ми впевнені, що результат буде добрий, адже вже декілька років підрид використовуємо цукрові буряки саме цього виробника, і на фоні інших вони зареко-

мендували себе якнайкраще. До речі, в 2016 році гібрид Каньон виробництва Sesvanderhave продемонстрував рекордні у нашому господарстві показники: 18,6% цукристості і 1060 ц/га врожайності. Це рекордний врожай для цього гібриду з моменту його реєстрації в 2007 р.

Гібриди Sesvanderhave вирізняються дружніші, у порівнянні з іншими, сходять вони краще, рівніше формують свій коренеплід, а також мають дуже високу цукристість – це те, що нас в них приваблює.

– Ви зазначили високий показник врожайності, якого минулого року досягли. Чи плануєте побити цей рекорд?

– Ні, ми наразі не робимо на цьому акцент. Минулого року ми відпрацювали за повною агрономічною схемою, отримали хорошу врожайність – і тепер було б добре її повторити, про збільшення мови немає.

– Чи змінилась технологія вирощування цукрового буряку у вас на господарстві від початку діяльності до сьогодні?

– Порівнюючи минулі роки і сьогодні, можемо сказати, що ключові моменти технології вирощування у нас не змінилися. Це обов'язкове внесення органічних добрив, міне-

Посів цукрового буряку.

«ЦУКРОВИЙ БУРЯК – ВІД СІВБИ ДО ЗБИРАННЯ»

ЗАМОРОЗКИ НА БУРЯК НЕ ВПЛИНУЛИ, ЛИШЕ ЗАТРИМАЛИ ВЕГЕТАЦІЮ

Журнал «Агроеліта» разом із лідером в галузі насінництва цукрових буряків «Сесвандерхаве-Україна» та агрофірмою «Колос», що працює с. Пустоварівка Сквирського району, що на Київщині, продовжує проект «Цукровий буряк: від сівби – до збирання». Від квітня і до жовтня у циклі статей ми відслідковуємо різні фази розвитку солодкого коренеплоду – від сівби цукрового буряку до його заготівлі і переробки.

На початку квітня ми відвідали агрофірму «Колос». Тут на 240 гектарах чорноземів якраз сіють цукровий буряк. Господарство віддає перевагу гібридам Sessvanderhave: «Баклар», «Предатор», «Гітон» і «Батіні» – таким, що дають стабільно високі врожаї. Минуло більше місяця, і 15 травня «Агроеліта» знову завітала до господарства.

На жаль, ця весна для аграріїв стала справжнім випробуванням – травень був досить прохолодним, майже без дощів, та ще й з приморозками. Як же

відреагував цукровий буряк селекції Sessvanderhave на сьогоднішній вибрик природи?

Головний агроном Олександр Паламарчук заспокоїв: «На щастя, від заморозків цукровий буряк не постраждав так, як інші рослини. Ми застали його у полі, де йшла підготовка до третьої обробки гербіцидами».

– Як вплинули приморозки на цукровий буряк? Чи потрібно буде пересівати якісь площі?

– Рослини розвиваються нормально, буряк здоровий, витрималий. Приморозки не вплинули на цукровий

Агроеліта. Всеукраїнський аграрний журнал №5 (15) / 2017

«Тоді, в 1993-94 гг., он вызвал фурор. Ведь даже от лучших советских гибридов типа ЧМ-70 можно было получить не более 2,5-2,7 т/га. А Оникс, если агроном придерживался всех рекомендуемых технологий, давал от 5 до 7 т/га», — вспоминает Владимир Урликос.

Владимир Урликос, директор дистрибуторской компании «Никара»

Сейчас Sessvanderhave (зарегистрирована под этим названием в 2005 г.) ежегодно реализует в Украине 200 тыс. посевных единиц. Это около 40% в структуре продаж всех компаний на отечественном рынке.

СПЕЦПРОЕКТ

ЦУКРОВИЙ БУРЯК: ВІД СІВБИ – ДО ЗБИРАННЯ

«РОСЛИНИ ДОБРЕ ВИТРИМАЛИ ПОХОЛОДАННЯ»

Продовжуємо реалізовувати спільний проект журналу «Агроеліта», компанії «Сесвандерхаве Україна» та ТОВ «Україна-2001». Ми відвідали підприємство 19 травня та побачили, що на сьогоднішній день цукровий буряк, враховуючи досить стресовий температурний режим, знаходиться у нормальному процесі вегетації. Завдяки цьому це стало можливим? В ТОВ «Україна-2001», який очолює Олександр Петрович Камінський, прикладають максимум зусиль для втілення продуктивних технологій у виробниче життя підприємства. На даний період актуальними технологічними заходами є захист цукрового буряку від бур'янів і шкідників, а також підживлення рослин, про що і піде мова. Але ключовим моментом була і залишається спеціальна сортова агротехніка для високопродуктивних сортів – нагадаємо, що ми досліджуємо розвиток гібридів цукрового буряку компанії Sessvanderhave: Федеріка та Предатор, які висіяні на полях ТОВ «Україна-2001».

– Олександр Петровичу, розкажіть, які заходи на бурякових полях Ви проводили після 16 квітня до сьогодні?

– Після нашої з вами попередньої зустрічі ми провели ще три обробки полів цукрового буряку від бур'янів: препаратами бетаквальної групи та Голтіксом™ КС. Перша обробка – Бетапур, Ке, 1 л/га + Голтікс™ КС, 2 л/га; друга: Біцепс Гарант, 1 л/га + Голтікс™ КС, 2 л/га; третя обробка: Біцепс Гарант, 1 л/га + Карібуф, 30 л/га. Звичайно, боролися з довгоносиком; обробляли поля інсектицидом Енжіо® та іншими, і вже небезпеки немає. Наразі закінчуємо підживлення азотом селітрою, вносимо по 2 ц/га. Зараз фаза розвитку буряку – 2-3 пари справжніх листків, якраз вологий ґрунт, що добре для внесення добрива. Така агротехнічна операція націлена на головний момент – перемогу буряку в конкурентній боротьбі з бур'янами, що в невеликій кількості лишилися. Чим скоріше це станеться, тим краще, і не треба буде робити додаткову обробку гербіцидами.

До кінця травня закінчимо захист від бур'янів на тих полях, які потребують цього. Також вносимо бор і марганець – 1 л/га. Бор, зокрема, є дуже корисним добривом, він нівелює проблему кореневих гнилей та позитивно впливає на цукристість. Вносимо його навесні три рази.

Відмічу, що ми не купуємо повний комплект засобів захисту рослин та добрив заздалегідь на початку сезону. Придбали якусь частину, а потім закупляємо по мірі потреби. Так робимо тому, що ціна на них зараз значно дешевіша. Зараз дефіциту засобів захисту рослин та добрив немає, тому робити великий запас немає сенсу. Це не означає, що ми не маємо затверджених технологічних карт. Вони заздалегідь складені, але в процесі роботи підлягають корекції – згідно непередбачених змін у зовнішніх умовах. Під кожне поле треба підібрати певні препарати та певні пропорції, бо на різних полях різна структура ґрунту, процент вологості та, відповідно, різні

бур'яни.

– В якому стані знаходяться гібриди цукрового буряку Sessvanderhave? Чи добре триває їх розвиток?

– Буряк наразі знаходиться у фазі розвитку 3-4 листка, висота 10-15 см. На перших стадіях він розвивається повільно, оскільки відбувається тільки кореня. Після цього починається інтенсивна фаза розвитку. Наразі як раз вона і триває, тільки тепла більше потрібна, бо негативним аспектом для цукрового буряку є низька температура. Зараз вночі +4...+5°C, а це стресовий стан для рослини. Якщо забарвлення в буряка світло-зелене – це реакція на таку температуру. Але обидва гібриди – і Федеріка, і Предатор, добре витримують похолодання і мають меншу, в порівнянні з іншими гібридами, затримку у фазі розвитку. Головне, щоб різких температурних перепадів не було, бо це сприяє розвитку хвороб. Цукровий буряк потребує дуже багато уваги, простих рішень тут немає. Взагалі-то всі операції, які треба проводити з сільськогосподарською культурою – будь-якою – є досить складні. І вони складні навіть не стільки самі по собі, скільки в термінах, в маневруванні, виборі стратегії, у влученні в ідеальний вигляд. Виходить суцільна імпровізація: видався добрий погожий день – виходимо працювати в поле, хоча погода може швидко змінитись. У нас, до речі, не обійшлося без невеликих погодних інцидентів: були зливи – трохи замуло буряк в двох місцях, пройшла пилова буря, до того ж, трохи встиг нашкодити довгоносик, коли залітав на поля, тож, у підсумку, приблизно 8 га буряку довелося пересіяти, але інших гібридів, не Sessvanderhave – вони не постраждали.

– Як Ви охарактеризуєте густоту посівів?

– При сівбі буряку, та й будь-якої іншої сільськогосподарської культури, дуже важливо сформувати достатню густоту посівів (кількість рослин на одиниці площі). Тому при виборі норми висіву слід не забувати враховувати не тільки польову схожість насіння, а й те, що як минали

Агроеліта. Всеукраїнський аграрний журнал №5 (15) / 2017

Співпраця ПП «Магнат-Агро» і SESVanderHave — запорука успіху буряківників Західної України

Нещодавно ми поспілкувались із представниками компанії ПП «Магнат-Агро» — офіційного дистриб'ютора (західний регіон України) насіння категорії «Фермер» світового лідера у виробництві насіння цукрових буряків — компанії SESVanderHave. Які гібриди користуються найбільшим попитом у регіоні, які результати вони демонструють, і, як то бути дистриб'ютором SESVanderHave?

Співзасновник ПП «Магнат-Агро» Сергій Дятел розповів нам про особливості діяльності своєї компанії та про те, як зародилася та як розвивається співпраця із SESVanderHave.

Сергію Леонідовичу, розкажіть із чого почалася компанія ПП «Магнат-Агро»?

«Магнат-Агро» утворилася тоді, коли наша мережа магазинів, яка діє з 2003 року, почала співпрацювати з юридичними особами — фермерськими господарствами. В той час, на відміну від більшості конкурентів, ми перейшли до іншої форми власності, щоб утримувати великий штат працівників, і 2007 року заснували ПП «Магнат-Агро». Відтоді збільшувалася кількість наших клієнтів, зростали обсяги продажів, ми набували досвіду та розширювалися. Сьогодні праця фахівців «Магнат-Агро» зосереджена на Волині, Рівненщині, Львівщині, де ми маємо регіональні представництва, а також у частині Тернопільської та Хмельницької областей.

Яку продукцію Ви пропонуєте на ринку?

Ми маємо широкую пропозицію насіння овочевих та коренеплідних культур, оригінальних засобів захисту рослин, а також добрив і мікроелементів — вся продукція від провідних світових виробників. При цьому перед тим, як пускати в продаж новий продукт, ми випробовуємо його на наших дослідних полях площею 6 га, де агрономи ретельно перевіряють властивість того чи іншого гібриду. Це потрібно нам, щоб розуміти, з чим ми маємо справу, і чи має гібрид ті властивості й потенціал, які заявлені виробником.

На що Ви робите особливий акцент в своїй діяльності?

Ми акцентуємося на наших клієнтах та на постійному розвитку. Наша діяльність сконцентрована на активних продажах: знайомимось зі своїм клієнтом у полі. Щоб розуміти

Сергій Дятел, співзасновник ПП «Магнат-Агро»

ти потреби наших фермерів, із 2008 року проводимо власні Дні поля, які збирають сільгоспвиробників і дистриб'юторів із чотирьох і більше областей. У період міжсезоння організуємо круглі столи, де збираємо близько 20 агрономів і кілька представників наших компаній-постачальників. Під час таких заходів ми не презентуємо їхню продукцію, а слухаємо фермерів і шукаємо рішення їхніх проблем через наші продукти та підходи. Разом із тим, надаємо консультативну підтримку. Наші агрономи виїжджають до клієнта та, виходячи з його умов виробництва, дають рекомендації та комплексні рішення щодо вирощування продукції, розв'язання тих чи інших проблем на полях, тощо. Мабуть, завдяки таким підходам у сьогоднішні непрості часи наша компанія не стоїть на місці, а динамічно розвивається.

Коли почалася співпраця із SESVanderHave?

Насіння цукрових буряків селекції SESVanderHave ми реалізовуємо вже 6 сезонів, але тісно співпрацюємо 3-й сезон поспіль.

Чому серед виробників насіння цукрових буряків Ви вирішили реалізовувати саме продукцію SESVanderHave?

во контактувати з агрономічною службою SESVanderHave як у полі, так і на лекціях. Ще одним чинником стала чуйна позиція експертів SESVanderHave щодо навчання працівників компанії-дистриб'юторів: вони з готовністю діляться своїми знаннями та досвідом, допомагають розкрити потенціал гібридів у тих чи інших ґрунтово-кліматичних умовах. І, звичайно, значну роль у початку та розвитку нашої співпраці відіграла зрозуміла й грамотна політика відносно «виробник-дистриб'ютор». Вони постійно запрошують нас і наших клієнтів відвідувати насіннєвий завод у Київській області, якої нічим не поступимося їм за кордоном заводом. Там розповідають про особливості насіння та методи його доробки. SESVanderHave має те, чого бракує багатьом компаніям — відкритість, яка породжує довіру.

Який асортимент гібридів SESVanderHave Ви пропонуєте?

Насіння цукрових буряків категорії «Фермер» у нас беруть різні за площею виробництва господарства: і 40 га, і 400 га, і більше. Тому з першого дня нашої співпраці з SESVanderHave ми пропонуємо клієнтам максимально широкий асортимент бельгійського виробника.

В сезоні 2015/2016 рр. високу продуктивність коренеплодів отримували з гібридом «Сесвандерхаве» Магістр. Потенціал його урожайності більше 100 тонн з гектара. Є ексклюзивним гібридом компанії «Агроскоп», який ми продаємо для Вас. Гібрид цукристого, урожайно-цукристого напрямку (Z, NZ-тип), придатний як для раннього збирання, так і у більш пізні строки. За рахунок заглиблення кореня в ґрунт на 85–90% та його овально-конічної форми, коренеплід не втрачає тургор, доволі чистий під час збирання.

Іоною Юрій Серафимович — заступник генерального директора з технологічного консалтингу ТОВ «Агроскоп Інтернешнл»

Хочу додати, якщо в компанії «Сесвандерхаве» зареєстровано в межах 30 гібридів, то компанія «Агроскоп» проводить додаткові випробовування на демо-полях, ще на етапі підготовки до реалізації. Так, із 30 гібридів компанія «Агроскоп» вибрала і отримала ексклюзивні права на гібриди: Плутон, Коала, та Магістр. Ми постійно проводимо додаткові випробовування в різних регіонах країни, у господарствах, з якими співпрацюємо — в Чернігівській, Полтавській, Тернопільській та Київській областях, а також у Миколаївській області на поливних площах (там своя специфіка). Також придивляємось до нових гібридів від компанії «Сесвандерхаве», які ми будемо, як «Агроскоп», тиражувати і рекламувати.

Сьогодні компанія «Агроскоп Інтернешнл» не просто забезпечує аграріїв матеріально-технічними ресурсами — компанія поставляє агросервіси, які включають супутниковий моніторинг посівів, зонування полів, агрохімічний аналіз ґрунтів, розробку та впровадження технологій в умовах конкретних господарств, агрономічну підтримку вирощування урожаю із залученням пропонованого нами насіння, систем захисту рослин.

ПОЛОВИНА ПЛОЩАДЕЙ ПОД САХАРНОЙ СВЕКЛОЙ У НАС ЗАСЕЯНА ГИБРИДАМИ ИМЕННО СЕЛЕКЦИИ SESVANDERHAVE

Сергей Кравчук, генеральный директор
компании «Галс Агро»

Работаем с ними уже очень давно и уже даже не задумываемся, будем ли на следующий год продолжать закупать их семена. Для нас это уже стало в порядке вещей. Одно из главных преимуществ в сотрудничестве с компанией «Сесвандерхаве-Украина» в том, что мы можем заказать семена того качества и с такой обработкой, которые необходимы под наши конкретные поля. Это стало возможным благодаря семенному заводу, построенному в Украине. Ведь иначе вряд ли было бы возможным заказать, например, небольшую партию посевного материала с высокими нормами инсектицидной протравки. А у нас есть такая потребность. И подобных нюансов-преимуществ достаточно много. Что же касается

урожайности, то обычно, если брать пятерку самых высокоурожайных гибридов за любой год, среди них 3 точно будут именно SES. Так что желаю компании дальнейшего развития и пережить эту «сахарную зиму», то есть чтобы цены на рынке стабилизировались. Сейчас, думаю, это важное пожелание».

«НАШЕ СОТРУДНИЧЕСТВО С КОМПАНИЕЙ, КОТОРАЯ СЕЙЧАС НАЗЫВАЕТСЯ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-УКРАИНА», НАЧАЛОСЬ 15 ЛЕТ НАЗАД

Дмитрий Кравченко,
глава наблюдательного совета LNZ Group

Так что для нас это тоже своеобразный юбилей. Наше знакомство тогда произошло на фоне потери конкурентоспособности семян отечественной селекции, которыми мы тогда занимались, и необходимости перепрофилирования нашей деятельности с производителя семян в дистрибьютора. У нас были налажены коммуникации с агропроизводителями, определенные наработки по клиентской базе, мы лишь нуждались в конкурентоспособном и качественном продукте. Которым оказались семена компании SESVanderHave.

И вот сегодня мы являемся дистрибьютором №1 их продукции и занимаемся продажей исключительно одного бренда семян сахарной свеклы. И это сотрудничество достаточно плодотворно. Весь семена SES всегда востребованы на рынке, их знают, и самое главное, это продукт, с которым не стыдно заходить к любому клиенту. Это можно сказать, «бестселлер», который помогает не только непосредственно его, но и сопутствующие продукты, дистрибуцией которых мы тоже занимаемся.

Считаю также, что руководством было принято очень правильное и своевременное решение построить собственный семенной завод в Украине. Возможно, тогда, 10 лет назад, это было рискованно. Но, как показала практика, это дало возможность получать гарантированно качественный продукт, ориентироваться на потребности рынка. Последний фактор очень важен для Украины. Ведь наш конечный потребитель — аграрий — бывает, к весне еще так и не знает, что будет сеять и решение принимает практически в последний момент. А собственное семенное производство позволяет быстро реагировать на срочные запросы.

И вообще, могу сказать, что из всех специализирующихся на сахарной свекле семенных заводов, которые мне довелось видеть, это самое лучшее, самое современное предприятие».

SESVANDERHAVE — ЭТО ВСЕГДА ИННОВАЦИИ, ДАЮЩИЕ ХОРОШИЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

Антон Яковенко, директор компании «Агроскоп Интернешнл»

Несмотря на то, что из-за падения цен на сахар площади под сахсвеклой уменьшаются, компания удерживает свои позиции. Хотя мы знаем, что это непросто, поэтому желаем сил и стойкости. Мы гордимся тем, что у нас есть такой замечательный партнер, и верим, что инновации и новые технологии, на которые направлены усилия SESVanderHave, обеспечат им надежное будущее».

НАШИ КЛИЕНТЫ ПОРАЖЕНЫ КАЧЕСТВОМ СЕМЯН SESVANDERHAVE, ПРЕДНАЗНАЧЕННЫХ ДАЖЕ ДЛЯ НЕБОЛЬШИХ ПЛОЩАДЕЙ

Олег Макар, директор компании
«Свит насиння» (г. Тернополь)

«Мы являемся дистрибьюторами посевного материала SESVanderHave в «мелкой» упаковке, которые они выпускают под маркой «Фермерские семена». Вообще, сахарной свеклой мы занимаемся 4-й год. И видим, как наши клиенты поражены качеством семян, предназначенных даже для небольших площадей. И несмотря на то, что в нашем регионе площади под этой культурой уменьшаются, объемы продаж продукции SESVanderHave, наоборот, — увеличиваются. В честь праздника хотел бы поблагодарить как дистрибьютор компанию «Сесвандерхаве-Украина» за лояльность и поддержку. И пожелать всяческих успехов».

Бельгия готова покупать украинские семена сахарной свеклы – посол

1 марта 2016, 13:23

246

Лук Якобс, посол Бельгии

Источник фото: Latifundist.com

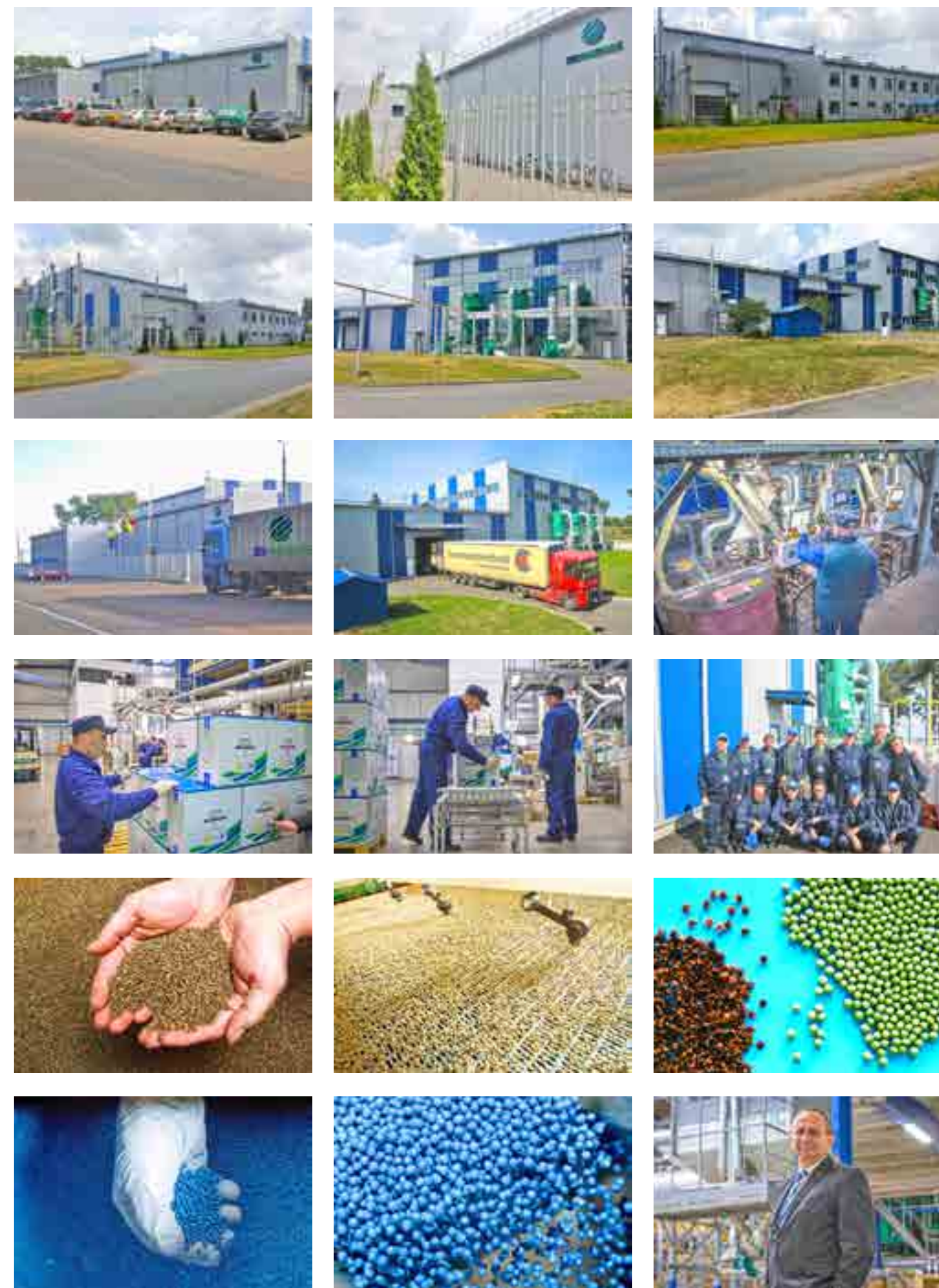
Украина имеет огромный экспортный потенциал по семенам сахарной свеклы. Об этом Latifundist.com рассказал посол Бельгии Лук Якобс во время своего визита на завод по производству семян сахарной свеклы компании «Сесвандерхаве».

Он отметил, что украинские фермеры все больше открывают для себя потенциал сахарной свеклы как культуры, а наличие собственного производителя семян улучшает качество продукции, а также и качество самих семян.

«Выращивание высококачественных семян сахарной свеклы в Украине создает предпосылки их экспортировать. Для этого Украина должна получить соответствующие сертификаты в фитосанитарной сфере, что позволит экспортировать семена по всему миру. А это уже речь о восстановлении вашего платежного баланса. Поэтому Украина должна поддерживать любую возможность нарастить свой экспорт», — говорит господин посол.

НАСІННЄВИЙ ЗАВОД SECVANDERHAVE (УКРАЇНА)

ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР SESVANDERHAVE

ДЕМОНСТРАЦІЙНІ ПОЛЯ SESVANDERHAVE В УКРАЇНІ

ВИСТАВКИ І ПРЕЗЕНТАЦІЇ SESVANDERHAVE

ВІЗИТ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА БЕЛЬГІЇ НА НАСІННЄВИЙ ЗАВОД SESVANDERHAVE (УКРАЇНА)

ВІЗИТ ПОСЛА БЕЛЬГІЇ НА НАСІННЄВИЙ ЗАВОД SESVANDERHAVE (УКРАЇНА)

ДИСТРИБ'ЮТОРИ ПРОМИСЛОВОГО ТА ФЕРМЕРСЬКОГО НАСІННЯ СЕЛЕКЦІЇ SESVANDERHAVE

Представництво компанії SESVANDERHAVE в Україні:

"SESVANDERHAVE International B.V."

03150, м. Київ, вул. Проспект Науки, буд. 54Б, офіс №7;

Тел. +38 044 502 93 67

Головний офіс SESVANDERHAVE в Україні:

ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ - Україна»

03150, м. Київ, вул. Проспект Науки, буд. 54Б, офіс №7;

Тел. +38 044 502 93 66/67

Ел. адреса: sv@sesvanderhave.com.ua

Насінневий завод компанії SESVANDERHAVE в Україні:

ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ - Україна»

07452, Київська обл., Броварський район, с. Гоголів,

вул. Жердовська (колишня Артема), буд. 48А

Тел. +38 044 360 55 77

Горобець Сергій Володимирович

Комерційний директор ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна»

+38 044 502 93 66

+38 095 286 70 28

sergiy.gorobetz@sesvanderhave.com

Козій Василь Євгенійович

Технічний спеціаліст ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна»

+38 044 502 93 66

+38 050 351 31 41

vasyl.koziy@sesvanderhave.com

Дучак Сергій Володимирович

Технічний спеціаліст ТОВ «СЕСВАНДЕРХАВЕ-Україна»

+38 044 502 93 66

+38 050 444 50 97

sergiy.duchak@sesvanderhave.com

ДЛЯ НОТАТОК

Усі коментарі і відгуки надруковані в даному журналі взяті з відкритих джерел мережі Інтернет.

WWW.SV-UKRAINE.COM.UA

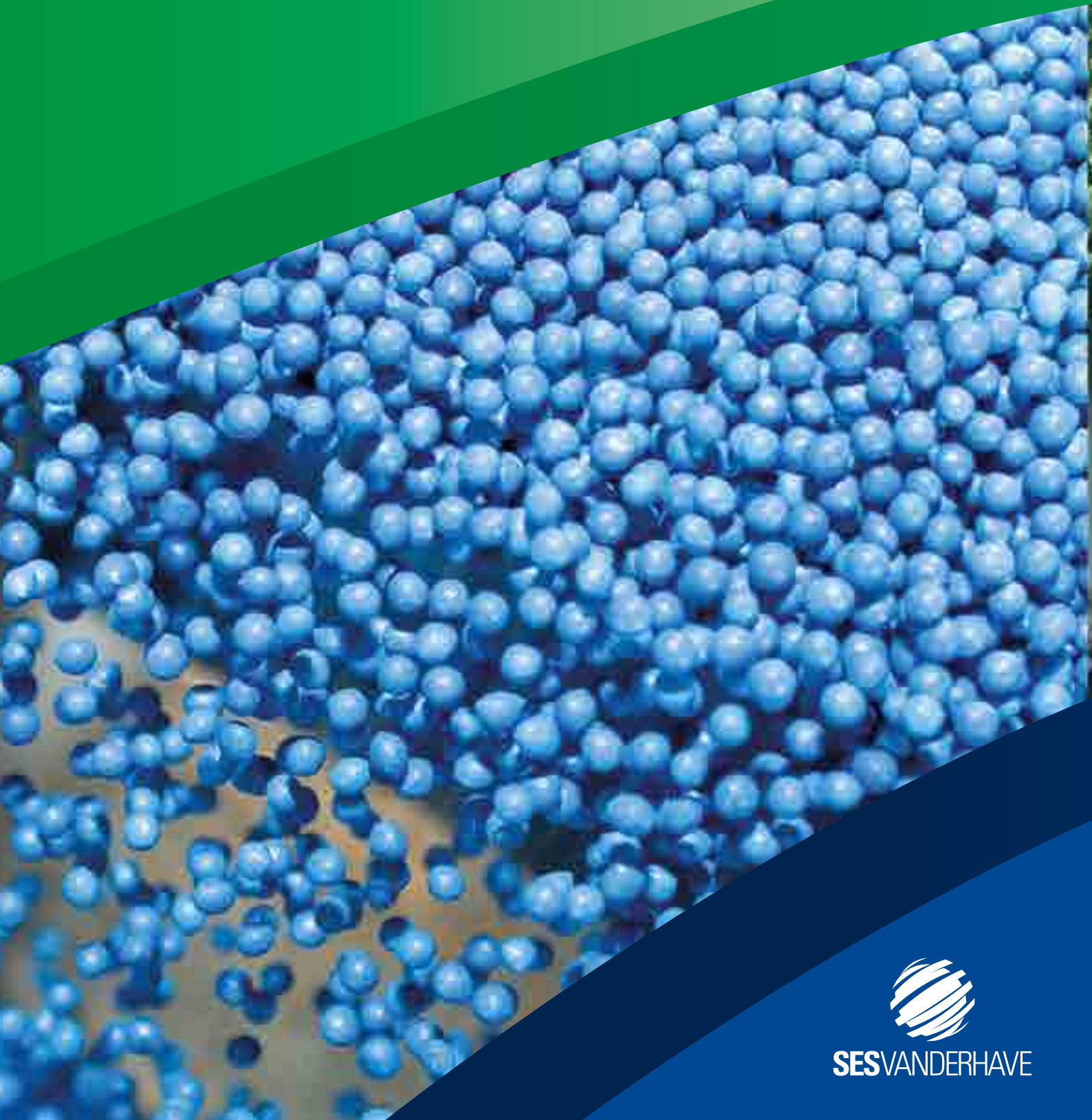
ДЛЯ НОТАТОК

Усі коментарі і відгуки надруковані в даному журналі взяті з відкритих джерел мережі Інтернет.

WWW.SV-UKRAINE.COM.UA

ТОВ «Сесвандерхаве-Україна»:
03083, м. Київ,
проспект Науки, 54-Б, офіс 7
Тел./факс (044) 502-93-66, (044) 502-93-67
WWW.SV-UKRAINE.COM.UA

SESVANDERHAVE